

МООС – це інвестиція в майбутнє освіти
стор. 4

Говоримо про інноваційну освітню діяльність
стор. 6-7

Цифровізація атестації педагогічних працівників – вимога часу
стор. 8

Руйнуємо бар'єри
стор. 10

Набуваємо навичок, що стають не просто бонусом, а життєвою необхідністю
стор. 11

Вони в майбутньому забезпечуватимуть тепло і комфорт для усіх нас
стор. 12-14

Проходимо справжній іспит на витривалість та гнучкість
стор. 15-17

Його педагогіка – педагогіка тихої сили
стор. 18

ІСТОРІЯ НАШОЇ СТІЙКОСТІ

24 лютого 2022 року назавжди змінило життя українців. Повномасштабне вторгнення росії в Україну стало тяжким випробуванням для всієї країни. Минуло чотири роки спротиву. З одного боку – це роки боротьби і втрат, з іншого – роки незламності, взаємної підтримки та віри. Усвідомлюючи всі жахи війни, ми особливо цінуємо працю освітян. Педагоги в надзвичайно складних умовах продовжують навчати, підтримувати і виховувати молодь. Їхня щоденна праця – це приклад витримки і турботи. Саме завдяки викладачам освіта залишається простором, де формується свідоме й сильне покоління майбутнього.

продовження на стор. 19-23

Освітня Траєкторія

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка – флагман вищої освіти України, ініціатор і провідник освітніх реформ, форпост українства на крайньому сході держави!

Нині на території незалежної суверенної України триває кривава широкомасштабна війна росії проти українського народу, яка не оминула й наш заклад вищої освіти. Університет знов першим постраждав вже від другої російської навали, оскільки 24 лютого о 5 ранку почалися бомбардування Старобільська.

Будівлі адміністративного центру Луганського національного університету імені Тараса Шевченка в Старобільську тимчасово окуповані російсько-терористичними угрупованнями, де залишилася вся матеріально-технічна база. Над будівлями університету окупанти підняли прапори терористичної організації «ЛНР» та незаконної освітньої структури «Луганский государственный педагогический университет». Війна забрала життя визначних вчених та студентів закладу вищої освіти. Викладачі й більшість студентів залишилися без житла, розпалися сім'ї. Загалом з 2014 року університет зазнав величезних втрат, оскільки будівлі в містах Луганську, Ровеньках, Кадіївці (Стаханові), Щасті, Алушті окуповані; у Рубіжному, Кремінній, Лисичанську повністю зруйновані. Задля продовження повноцінної роботи керівництво Луганського національного університету імені Тараса Шевченка змушено було залишити зону бойових дій. Центр управління університетом тимчасово перенесено в центральну частину України на навчальні бази структурних підрозділів, які розміщені там з 2014 року. Отже, вже вдруге колектив університету відмовився працювати під прапором окупантів!

За матеріалами Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
продовження на стор. 3

З ЮВІЛЕЄМ ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»!

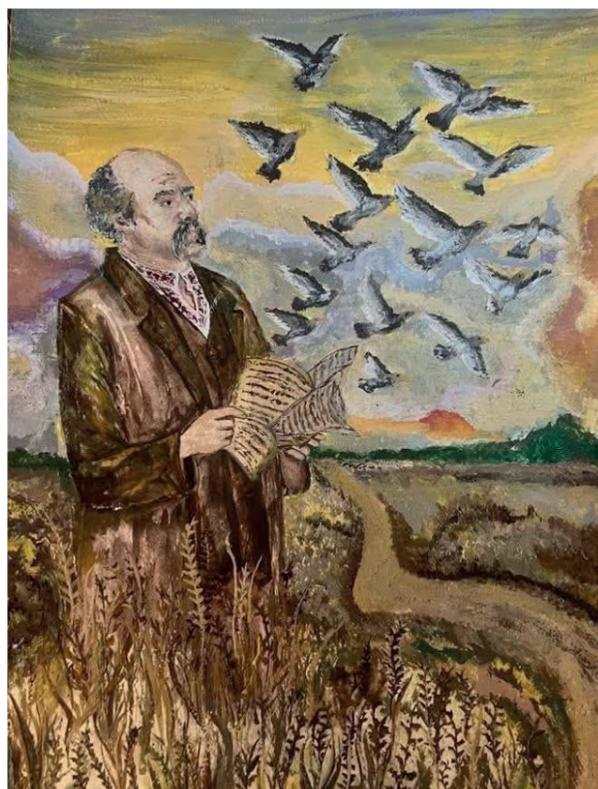
ШЕВЧЕНКО – ЦЕ МИ

Кажуть, що час стирає грані й робить імена лише історією. Але Шевченко – це не історія. Це живий голос, який сьогодні лунає в окопах, у вільних містах, у серці кожного, хто бореться за право бути українцем. Його «Кобзар» – це не просто збірка поезій. Це наш генетичний код, наш маніфест і наша молитва.

Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти» 02-07 березня 2026 року вже вшосте проводить літературний онлайн-марафон, присвячений пам'яті Тараса Шевченка «Єднаймо душі словом Кобзаря!», у форматі флешмобу у соціальній мережі «Фейсбук». Традиційну тематику урізноманітнює номінація: «Шевченко – рок-зірка: сучасний ритм» (виконання пісень на слова Шевченка у сучасних жанрах); «Digital Тарас: неймережі та дизайн» (створення цифрових ілюстрацій, буктрейлерів до творів Кобзаря або використання ШІ для візуалізації образів Шевченка в сучасному контексті); «Пензель, натхненний Кобзарем» (художня) (малюнки, мурали або плакати за мотивами творів Тараса Григоровича); «Родинне читання» (колективна номінація) (відео, де твори Шевченка читають разом кілька поколінь сім'ї або ціла група).

Тож нехай цей марафон стане не просто даниною пам'яті, а живою розмовою з Пророком. Запрошуємо долучитися до перегляду за хештегом #НМЦВФПО_Єднаймо_душі_словом_Кобзаря_2026

Картина під назвою «Думи мої – мої крила» зображує поета, який стоїть серед широкого поля на тлі заходу сонця і читає свої вірші. З аркушів у його руках вилітають птахи, що символізують думки та натхнення, які не можна втримати. Вони прагнуть свободи й летять у небо. Теплі кольори неба створюють спокійний і водночас піднесений настрій, а дорога вдалині уособлює життєвий шлях і долю митця. Ця робота передає ідею, що слово має силу, а творчість дарує людині крила.

Маргарита ЗАГРЕБЕЛЬНА,
студентка групи 102-О
ВСП «Ірпінський фаховий коледж НУБіП України»
Номінація: «Пензель, натхненний Кобзарем»

ОСВІТНІЙ ДАЙДЖЕСТ

НМТ за кордоном можна буде скласти в 31 країні світу

У 2026 році національний мультипредметний тест можна буде скласти у 31 країні Європи та світу.

Відповідний наказ, яким затверджено перелік країн та міст, де будуть створені тимчасові екзаменаційні центри, оприлюднили в Українському центрі оцінювання якості освіти.

В УЦОЯО наголосили, що цей перелік може бути доповнений, адже ще проводяться перемовини з окремими закордонними установами й організаціями.

Водночас наразі підтверджено домовленості щодо проведення НМТ у 31 країні: Австрії, Азербайджані, Бельгії, Болгарії, Великій Британії, Вірменії, Грузії, Данії, Естонії, Ірландії, Італії, Іспанії, Канаді, Латвії, Литві, Молдові, Німеччині, Норвегії, Польщі, Португалії, Румунії, Словаччині, Словенії, США, Угорщині, Фінляндії, Франції, Хорватії, Чехії, Швеції та Швейцарії.

Найбільшою мережа екзаменаційних центрів традиційно буде в Польщі та Німеччині, вони будуть створені у 9 та 7 містах відповідно.

У переважній більшості інших країн скласти НМТ українські випускники зможуть у столицях.

Як відомо, реєстрація на НМТ розпочнеться 5 березня і триватиме до 2 квітня.

Водночас майбутнім учасникам, які перебувають за кордоном, варто не зволікати з реєстрацією, адже кількість місць у кожній країні і в кожному місті буде чітко визначеною, тому після вичерпання «квоти» вступник не зможе обрати для реєстрації таке місто і вимушений буде обирати з доступних для реєстрації міст або країн.

Випускники 2029 року будуть вчитися у вишах 3 роки замість 4

Випускники пілотних академічних ліцеїв, які вступатимуть до вишів після 12 класу в 2029 році, навчатимуться у закладах вищої освіти три роки.

Про це повідомила заступниця міністра освіти і науки Надія Кузьмичова, коментуючи перспективи вступу до університетів випускників 2029 року.

За її словами, для перших випускників старшої профільної школи бакалаврат стане трирічним. «Вони першими випустяться у 2029 році і вступатимуть на трирічний бакалаврат у закладах вищої освіти. Це забезпечить спадкоємність», – наголосила Кузьмичова.

Також вона нагадала, що у 2029 році випускників буде небагато, тож університети активно конкуруватимуть за цих абітурієнтів.

Водночас ректорка національного університету «Київський авіаційний інститут» Ксенія Семенова нещодавно звертала увагу на той факт, що трирічний бакалаврат в Україні є «великою містифікацією». «Бакалаврат за законом може бути від 180 до 240 кредитів (це потім на години переводиться). Це важливо. Бо для того щоб зробити програму подвійного диплома на бакалавраті з хорошим європейським універсом, треба мати бакалаврат на 180 кредитів. Закон-то є. Але в усіх державних стандартах бакалаврат не буває менше ніж 240 кредитів», – пояснила Семенова невідповідність закону державним стандартам.

Міністерство освіти і науки України підвищило тарифні розряди деяких освітян

Міністерство освіти і науки оновило схеми тарифних розрядів для деяких педагогічних працівників.

Основною метою змін є приведення у відповідність назв посад із сучасним законодавством і підвищення тарифних розрядів педагогів, які працюють в інклюзії, дошкільній та професійній освіті.

Зокрема, підвищено тарифні розряди асистентів учителів, вихователів та реабілітологів; працівників інклюзивно-ресурсних центрів; музичних керівників та інструкторів з фізкультури у дитсадках.

Також підвищено тарифні розряди завідувачам навчально-практичних центрів, головам циклових комісій, завідувачам кафедр (які не мають звання професора) у професійній та вищій освіті.

Окрім того, вищими стали розряди завідувачів філій, керівників структурних підрозділів (пансіонів, інтернатів, позашкільних підрозділів) тощо.

Як відомо, від тарифного розряду як складової Єдиної тарифної сітки залежить розмір посадового окладу: що вищий розряд, то вищий коефіцієнт, а отже, зарплата педагога.

Що потрібно знати вступникам до вишів про реєстрацію на НМТ

5 березня розпочнеться реєстрація для участі в цьогорічному національному мультипредметному тесті. Процедура триватиме до 2 квітня. Пропонуємо роз'яснення для майбутніх учасників НМТ, як правильно зареєструватися для участі у важливому іспиті.

У 2026 році реєстрація учасників НМТ відбудеться в безпаперовій формі.

Кожен учасник тестування має створити персональний електронний кабінет, для чого вступникам потрібно буде скористатися спеціальним сервісом, розміщеним на вебсайті Українського центру оцінювання якості освіти. Функція створення кабінету стане доступною одночасно з початком реєстрації, тобто з 5 березня.

При цьому унесення особистих даних з метою створення персонального кабінету може здійснюватися двома шляхами:

1) автоматично – передаванням до реєстраційного сервісу електронних копій за собою Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, тобто порталу Дія, у тому числі з використанням мобільного застосунку Дія;

2) заповненням вступником форми в реєстраційному сервісі.

Після створення е-кабінету майбутній учасник НМТ має виконати в ньому такі дії:

- внести особисті дані й інформацію щодо участі в НМТ;
- завантажити в електронній формі сканкопії або фотокопії реєстраційних документів (у разі заповнення реєстраційної форми);
- підтвердити бажання взяти участь у НМТ;
- надіслати внесену інформацію та копії документів на обробку до регіонального центру;
- сформувати Сертифікат НМТ 2026 року.

Копії яких документів знадобляться для реєстрації?

Для реєстрації майбутнім абітурієнтам будуть необхідні:

- паспортний документ або інший документ, що посвідчує особу, на підставі якого здійснюється реєстрація для участі в НМТ;
- документ, що підтверджує внесену інформацію про реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП): картки платника податків або паспорта громадянина України, до якого внесено дані про РНОКПП;
- документ, що підтверджує інформацію про освіту: довідка з місця навчання, яка підтверджує, що особа завершує здобуття повної загальної середньої освіти у 2026 році (для цьогорічних випускників), або свідоцтво про повну загальну середню освіту (для випускників минулих років).

При цьому усі ці документи знадобляться лише у разі реєстрації через заповнення форми на сайті.

У випадку реєстрації через Дію учаснику НМТ знадобиться для підвантаження лише документ про освіту (довідка з місця навчання).

За потреби вступник має додати копії:

- свідоцтва про зміну імені, або свідоцтва про шлюб, або свідоцтва про розірвання шлюбу (для осіб, у документах яких є розбіжності в персональних даних);
- медичного висновку про створення особливих (спеціальних) умов для проходження зовнішнього оцінювання за формою первинної облікової документації № 086-3/о «Медичний висновок про створення особливих (спеціальних) умов для проходження зовнішнього незалежного оцінювання», затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900 (для осіб з особливими освітніми потребами);
- нотаріально засвідченого перекладу українською мовою документів, наданих для реєстрації (для осіб, які подають документи, оформлені іноземною мовою);
- документа, що підтверджує причину невнесення інформації про реєстраційний номер облікової картки платника податків;
- документа, що підтверджує причину, яка унеможливує участь в основних сесіях НМТ.

Важливо! Кожна копія документа, яку потенційний учасник НМТ завантажуватиме в персональному кабінеті, має бути сканованою або сфотографованою копією його оригіналу у вигляді окремого файлу у форматі .png або .jpg розміром не більше ніж 1 Мб; зображення має бути чітким та повнорозмірним (без обрізань сторін документа); текст на зображенні має бути розбірливим і вільно читатися.

Вибір предмета додаткового блоку

Також під час реєстрації вступник матиме змогу вибрати предмет додаткового блоку та населений пункт в Україні або за кордоном, де він перебуватиме в дні проведення НМТ. Цю інформацію буде використано для розподілу учасників за тимчасовими екзаменаційними центрами.

Навчальні предмети, які увійшли до основного блоку НМТ, – українська мова, математика та історія України, – будуть автоматично зазначені в сервісі реєстрації, тож вступникам потрібно буде вибрати із запропонованого переліку лише один із предметів другого блоку НМТ.

Вибрати кілька предметів додаткового блоку не можна, адже НМТ буде цілісним (складатиметься з двох блоків, до яких входять чотири предмети), отже реєстрація для проходження тестування з меншою або більшою кількістю предметів неможлива.

Внесення змін до персональних даних в е-кабінеті

Після надсилання інформації на обробку до 7 квітня в персональному кабінеті можна буде вносити зміни до інформації про:

- назву навчального предмета на вибір, з якого вступник бажає пройти тестування;
- населений пункт в Україні або за кордоном, де він перебуватиме в дні проведення НМТ;
- потребу в проходженні НМТ під час додаткових сесій.

Підтвердженням факту реєстрації для участі в НМТ є Сертифікат. Його вступник матиме змогу сформувати у своєму персональному кабінеті в разі підтвердження регіональним центром реєстрації вступника для участі в НМТ. Ця функція стане доступною не пізніше ніж через сім календарних днів із дня надсилання інформації на обробку.

продовження, початок на стор. 1

ТРАЄКТОРІЯ ЗРОСТАННЯ ВСУПЕРЕЧ ВИКЛИКАМ ЧАСУ

Ірина ЯРИТА,

к.п.н., доцент, викладач

ВСП «Кадіївський педагогічний фаховий коледж ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка – один із найстаріших закладів вищої освіти Луганщини сьогодні святкує 105 років свого функціонування. Перший на Донбасі заклад вищої освіти, історія якого починається з відкриття 1 березня 1921 року Донецьких вищих педагогічних губернських курсів в нашому регіоні.

У 1923 році губернські курси було реорганізовано в Донецький інститут народної освіти, який розташовувався в одному з найкращих багатоповерхових будинків по вулиці Т.Г. Шевченка.

Маючи статус Луганського державного педагогічного, інститут розпочав 1934– 1935 навчальний рік. У довоєнний час інститут перетворився на один з найбільших закладів вищої освіти України.

Указом Президії Верховної Ради УРСР 26 квітня 1939 року інституту було присвоєно ім'я генія українського народу Тараса Шевченка і не випадково, адже на той час це був єдиний інститут промислового краю, де готували викладачів української мови та літератури.

За часів нацистської окупації інститут пережив дві евакуації, а після звільнення Ворошиловграду, з осені 1943 року, для закладу освіти почався період складного відновлення.

На підставі загального розвитку закладу освіти і як потужний науковий центр ЛДПІ у 1998 році стає університетом.

Динамічний розвиток університету, а саме наукова робота, яка посідає центральне місце в освітньому процесі, робить його популярним, відомим, конкурентоспроможним (<https://luguniv.edu.ua/>).

Я – голос Луганського національного університету імені Тараса Шевченка не тільки тому, що майже 40 років працюю у Відокремленому структурному підрозділі «Кадіївський педагогічний фаховий коледж», а тому, що саме тут, в університеті, 25 років потому, закінчила аспірантуру і захистила кандидатську дисертацію. Рішенням спеціалізованої Вченої ради, на той час Луганського державного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка було присуджено науковий ступінь кандидата педагогічних наук, а згодом присвоєно вчене звання доцента.

Університет – це не стіни, це – люди!

Щиро вдячна за своє наукове становлення своєму науковому керівникові – доктору педагогічних наук, професору Євгену Миколайовичу Хрикову, випускнику нашого університету, який до кінця свого життя працював у Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка. Євген Миколайович для мене особисто став прикладом професійності, справедливості, людяності, мужності, патріотизму, відданості своїй справі, Університету, країні.

Але життя триває, історія Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, як потужного наукового центру, наповнюється цікавими подіями та активними й оптимістично налаштованими особистостями, які спрямовують діяльність нашої альма-матер на постійний розвиток і підвищення якості освіти, підтримку й розширення іміджу серед закладів вищої освіти держави.

Нині на території незалежної суверенної України триває кривава широкомасштабна війна росії проти українського народу, яка не минула й наш заклад вищої освіти. Ректорат, значна частина професорсько-викладацького складу та співробітників перебувають в Полтаві на базі Полтавського університету економіки і торгівлі, окремі структурні підрозділи – у Миргороді, Лубнах, Долині. Попри складні умови, четверту вимушену евакуацію, Університет продовжує бути лідером освіти й науки, центром культурного розвитку Східноукраїнського регіону, дійсним членом Міжнародної та Європейської асоціації університетів.

Мої наукові інтереси зосереджено на різноманітних аспектах формування естетичного сприйняття природи, інтерактивних технологіях освітньої діяльності здобувачів вищої та фахової передвищої освіти. Пишаюся тим, що працюю в структурі Університету!

Бажання бути соціально й професійно активною особистістю мужнього колективу шевченківців надихнуло мене до співпраці з Державною установою «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти», з командою фахівців, які підтримали мої наукові інтереси, дали поштовх новим ідеям спочатку на шпальтах навчально-методичного журналу «Фахова передвища освіта», потім безпосередньо бути учасницею та спікером семінарів, круглих столів, а також стати автором проекту щодо створення масового відкритого онлайн-курсу «Дитяча психологія».

Ψ

**Масовий відкритий
онлайн-курс
ДИТЯЧА
ПСИХОЛОГІЯ**

<https://edu.nmcbok.com.ua>

Саме тобі, мій Університете, до 105 річниці я присвячую цей сучасний онлайн курс, створений для тих, хто хоче глибоко зрозуміти закономірності психічного розвитку дитини від народження до віку молодшого школяра.

Масовий відкритий онлайн-курс «Дитяча психологія» стане корисним для здобувачів освіти педагогічних спеціальностей, викладачів, вихователів, батьків і всіх, хто працює з дітьми або цікавиться їхнім розвитком. Цей курс поєднує наукову основу, практичні приклади та живу подачу матеріалу, щоб слухачі й фахівці освітньої сфери могли не просто вивчити теорію, а й навчитися застосовувати її у реальних ситуаціях, допоможе побачити дитину не як «об'єкт виховання», а як особистість із власним темпом, емоціями, потребами та потенціалом.

З нагоди цієї історичної 105-річниці щиро вітаю весь колектив потужного, прогресивного й інноваційного Університету зі святом! Нехай цей ювілей стане новим етапом розвитку, надихаючи всіх на нові звершення та відкриття! Бажаю всім міцного здоров'я, натхнення, мудрості, бадьорості духу та сил для підкорення нових вершин на шляху знань!

ЯК МООС РОБЛЯТЬ ПЕДАГОГІВ ВИДИМИМИ, А ЗНАННЯ ДОСТУПНИМИ

МАСОВІ ВІДКРИТІ ОНЛАЙН-КУРСИ – це спосіб зроби́ти досвід педагога масштабним, а його напрацювання – доступними для всієї країни.

Сучасна освіта переживає момент, коли цифрові формати перестають бути додатковими інструментами й перетворюються на повноцінний освітній простір. На Генеральній конференції ЮНЕСКО 2019 року концепція електронних освітніх ресурсів (ЕОР) досягла глобального визнання. Захід, в якому взяли участь експерти з питань освіти та ЕОР, наголосив на використанні їх як засобу забезпечення рівного доступу до знань, а потенціал ЕОР визнав вкрай важливим для підвищення якості освіти.

Основним контентом відкритих освітніх ресурсів є традиційні онлайн-курси та МООС. Хоча вони можуть здатися схожими, ці види онлайн-навчання насправді різні.

Традиційні онлайн-курси мають стандартну навчальну програму, однак, проходять через інтернет, а не в аудиторії. Їх часто пропонують заклади освіти та проводять викладачі або інші професіонали. До традиційних онлайн-курсів ставляться вимоги такі самі, як і до класичних курсів (включаючи розклад занять та терміни виконання завдань). Це саме ті курси, які наразі використовують в закладах освіти України під час дистанційного навчання.

МООС (Massive Open Online Courses) – масові відкриті онлайн-курси, переважно, короткі автономні курси. Лекції попередньо записані та доступні 24/7. Крайнього терміну для проходження МООС дуже часто немає, і організатор курсу не обов'язково має працювати у школі, коледжі чи університеті.

МООС стали тим явищем, яке змінило уявлення про доступність знань, про роль викладача, про можливості навчання і про те, як швидко можна масштабувати досвід одного педагога на тисячі слухачів. Попри це, багато викладачів досі сприймають онлайн-курси як щось складне, технічно перевантажене або таке, що потребує спеціальної підготовки. Насправді МООС – це не про технології, а про людей, про бажання ділитися знаннями і про команду, яка допомагає перетворити ідею на якісний освітній продукт.

МООС – це курс, відкритий для всіх, незалежно від місця проживання, графіка чи рівня підготовки. Це можливість навчатися у власному темпі, повертатися до матеріалів, переглядати відео стільки разів, скільки потрібно, виконувати завдання, проходити тести, отримувати сертифікат. Але головне – це можливість отримати доступ до знань, які раніше були обмежені аудиторією чи освітнім простором одного закладу освіти.

Педагоги часто запитують: «А як створити онлайн-курс?», «Де взяти технічних спеціалістів?», «Хто допоможе з відео, платформою, тестами?». І тут починається найцікавіше, адже в системі фахової передвищої освіти вже є команда, яка професійно супроводжує педагогів на всіх етапах створення МООС. Це фахівці Науково методичного центру ВФПО – люди, які володіють сучасними технологіями онлайн-освіти, знають, як працює методичний дизайн, як структурувати матеріал, як оформити курс так, щоб він був зручним, логічним і привабливим для слухачів. Педагог пропонує ідею, проект, свої напрацювання. Фахівці лабораторії цифрових та медіатехнологій в освіті Науково-методичного центру ВФПО беруть на себе технічну частину: монтаж відео, створення графіки, інтеграцію тестів, оформлення сторінок, розміщення курсу на платформі edu.nmcbook.com.ua. Це співпраця, у якій кожен робить те, що вміє найкраще.

Платформа edu.nmcbook.com.ua, а це новий проєкт Науково-методичного центру ВФПО, стала місцем, де народжуються сучасні українські МООС. Тут зручно навчатися, проходити тести, отримувати сертифікати, а викладачі можуть бачити аналітику, відстежувати прогрес слухачів і оновлювати матеріали. Але найважливіше – це те, що платформа об'єднує педагогів, які хочуть створювати якісний контент, і фахівців, які допомагають ці бажання реалізувати.

Одними з найяскравіших прикладів успішної співпраці стали МООС «Психологія» та МООС «Дитяча психологія». Це не просто освітні продукти – це приклади того, як правильно побудований онлайн курс може стати корисним для широкої аудиторії: від студентів і педагогів до батьків, соціальних працівників і всіх, хто цікавиться психологією.

«Дитяча психологія» – це курс, який відчиняє двері у світ дитячого розвитку, емоційної сфери, вікових особливостей і взаємодії дорослого з дитиною. Розробник курсу – Ірина Ярита, кандидат педагогічних наук, доцент, викладач ВСП «Кадіївський педагогічний фаховий коледж ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», збирала найважливіше: як дитина сприймає світ, як формуються емоції, як реагувати на складні ситуації, як підтримати дитину, як будувати здорову комунікацію між педагогом, дитиною та батьками. Курс побудований так, щоб слухач не просто отримував інформацію, а міг застосувати її на практиці: через інтерактивні завдання, приклади з реального життя. Це курс, який допомагає зрозуміти дитину глибше і працювати з нею впевненіше.

МООС «Психологія» – більш широкий і фундаментальний курс, орієнтований на тих, хто хоче розібратися в основах психологічної науки. Автор курсу – Олена Волик, кандидат педагогічних наук, завідувачка навчально-методичної лабораторії, голова циклової комісії викладачів шкільної педагогіки та психології, викладач психолого-педагогічних дисциплін Педагогічного фахового коледжу Хортицької національної академії викладачі психології, поєднала академічні знання з практичними інструментами. Як працює людська поведінка, що таке мотивація, як формуються емоції, як люди взаємодіють між собою, як розвивається особистість – курс подає складні речі

простою мовою, з прикладами, вправами, інтерактивними елементами. Це курс, який дає фундамент, але водночас залишається доступним і цікавим для широкої аудиторії.

Обидва курси стали успішними не лише завдяки змісту, а й завдяки тому, що були створені у співпраці з Науково-методичним центром ВФПО. Педагоги надали проєкти, а фахівці Центру допомогли перетворити їх на сучасний, структурований, візуально привабливий масові відкриті онлайн-курси. Це приклад того, як синергія педагогічного досвіду та технічної підтримки створює продукт, який працює на всю країну. Курси рекомендовані для здобувачів освіти, педагогів, соціальних працівників, батьків і розміщені на платформі <https://edu.nmcbook.com.ua>.

Електронні освітні ресурси розміщуються на двох платформах: масові відкриті онлайн-курси – платформа <https://edu.nmcbook.com.ua> (до 1 вересня 2026 року також платформа <https://kursik.com.ua>), електронні посібники, відеокурси та відеолекції, посібники нового покоління тощо – платформа <https://nmcbook.com.ua>. До речі, на платформі <https://edu.nmcbook.com.ua> педагоги можуть пройти підвищення кваліфікації з розвитку цифрової, інформаційної, медійної компетентностей, використання штучного інтелекту, кібербезпеки для життя і професійної діяльності. Всі курси підвищення кваліфікації – масові відкриті онлайн-курси, тому навчатися просто, будь-де, у зручний час, з можливістю самостійно згенерувати сертифікат, але обов'язково треба мати доступ до інтернету.

МООС – це не просто формат. Це нова культура навчання. Це спосіб зробити знання доступними, а педагогів – видимими. Це можливість для викладача вийти за межі аудиторії, а для слухача, здобувача освіти – отримати якісну освіту там, де він мешкає. І саме тому роль Науково методичного центру ВФПО сьогодні така важлива: ми допомагаємо педагогам не боятися цифрових форматів, підтримуємо на кожному етапі, забезпечуємо якість і створюємо умови, у яких кожен викладач може стати автором власного масового відкритого онлайн-курсу.

МООС – це інвестиція в майбутнє освіти. Це спосіб зробити українську освіту сучасною, гнучкою, доступною. І це шлях, який ми вже впевнено проходимо разом!

Світлана ЖУКОВСЬКА,

канд. пед. наук, методист лабораторії цифрових та медіатехнологій в освіті Науково-методичного центру ВФПО, керівник проєктів nmcbook.com.ua, edu.nmcbook.com.ua

Пропонуємо масові відкриті онлайн-курси для підвищення кваліфікації педагогів, які відбудуться у березні 2026 року

2 – 6 березня 2026 р. Масовий відкритий онлайн-курс «Ми у світі інформації».
Сертифікат 30 годин.
Реєстрація <https://nmc-vfpo.gov.ua/mvok-2-6032026>

9 – 13 березня 2026 р. Масовий відкритий онлайн-курс «Ефективна робота з Microsoft та Edge: нові можливості сучасних технологій Microsoft»,
Сертифікат 30 годин.
Реєстрація <https://nmc-vfpo.gov.ua/mvok-9-13032026>

16 – 20 березня 2026 р. Масовий відкритий онлайн-курс «Кіберзахист для життя: як не стати жертвою цифрових загроз».
Сертифікат 30 годин.
Реєстрація <https://nmc-vfpo.gov.ua/mvok-16-20032026>

23 – 25 березня 2026 р. Онлайн-курс «Проектування електронних освітніх ресурсів».
Сертифікат 14 годин.
Реєстрація <https://nmc-vfpo.gov.ua/ok-23-25032026>

30 березня – 4 квітня 2026 р. Масовий відкритий онлайн-курс «Створення електронних засобів навчання на платформі Освітній Хаб»
Сертифікат 30 годин.
Реєстрація <https://nmc-vfpo.gov.ua/mvok-3003-4042026>

КУЛЬТУРА КІБЕРЗАХИСТУ ЯК ЧАСТИНА ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ

Оксана ЛАВРУСЬ,

викладач комп'ютерних дисциплін
ВСП «Охтирський фаховий коледж
Сумського національного аграрного
університету»

За роки війни ми по-іншому оцінили її значення. Всі зрозуміли, що війна відбувається не лише на полі бою, а й в інформаційному просторі. Ворог намагається зламувати сайти, поширювати фейкову інформацію, викрадати наші дані, блокувати роботу різних установ. Захищаючи свої електронні ресурси, ми захищаємо нашу державу. Тому кібербезпека сьогодні є частиною національної безпеки.

Освітній заклад – це не лише місце здобуття професії, а й простір формування нашої відповідальної поведінки в цифровому світі. Отже, наше завдання – навчити нашу молодь не просто користуватися технологіями, а робити це безпечно. Уміння захистити свої дані сьогодні так само важливе, як уміння читати, писати та критично мислити.

Кіберзахист – це про прості, але дуже важливі речі: створювати надійні паролі, не відкривати підозрілі посилання, користуватися додатковим захистом акаунтів, берегти особисту інформацію. Важливо розуміти, що кожна дія в інтернеті залишає цифровий слід, а необережність може мати реальні наслідки.

Формуючи культуру кібербезпеки в освітньому середовищі, ми допомагаємо студентам стати впевненими, обізнаними й відповідальними громадянами цифрового суспільства. І що раніше ці навички стануть звичкою, то безпечнішим буде професійний і особистий шлях нашої молоді.

А це означає – сучасна освіта дедалі активніше має шукати нові інструменти взаємодії, орієнтовані не лише на передавання знань, а й на формування відповідального та безпечного способу життя в цифровому середовищі.

Саме з такою метою у ВСП «Охтирський фаховий коледж СНАУ» було проведено інтерактивний квест «Місія кіберзахист». Через гру та практичні завдання студенти вчилися аналізувати надійність паролів, розшифровувати повідомлення, складати план резервного копіювання, розглядати правові аспекти кіберінцидентів і оцінювати ризики в соціальних мережах.

Головними учасниками заходу стали студенти I курсу різних спеціальностей, представники п'яти команд із креативними назвами: «Кібервоїни» (CyberWarriors), «Білі хакери» (White Hats), «Антивірус» (Antivirus Team), «Файрволи» (Firewalls), «Шифрувальники» (Cypher Punks).

Кожна команда отримала путівник із зазначеними локаціями, так звані «точки доступу». Учасникам потрібно було пройти шість тематичних завдань, кожне з

Сьогодні ми всі живемо у світі, де майже щодня користуємося різними технологіями. Навчаємося онлайн, спілкуємося в соціальних мережах, користуємося електронною поштою, зберігаємо важливі документи та особисті фото на цифрових пристроях. Саме тому кібербезпека в освітньому середовищі стала не розкішшю, а необхідністю.

яких моделювало реальні загрози цифрового світу.

Серед завдань квесту особливу зацікавленість викликали:

- «Парольний лабіринт» (аналіз паролів та визначення рівня їх надійності);
- «Криптографічний код» (розшифрування повідомлення за допомогою шифру Цезаря);
- «Резервне копіювання» (розробка оптимального плану захисту даних);
- «Кіберправо» (аналіз правових і етичних аспектів цифрових інцидентів);
- «Слідопит» (дослідження того, яку небезпечну інформацію можна «вивідати» зі сторінок у соціальних мережах).

Студенти працювали в командах, проявляли активність і креативність. Такі завдання допомогли усвідомити, що інформаційна безпека – це не лише про

комп'ютери та віруси, а й про захист персональних даних, фінансів, приватного життя та репутації в реальному світі.

Саме такий формат показав, що навчання може бути цікавим і водночас корисним, а складні теми можна пояснювати доступно й цікаво. Навчання через гру – шлях до усвідомленої кібербезпеки.

Формат квесту став прикладом впровадження інновацій у навчання, де складні поняття з кібербезпеки подаються через командну гру, практичні ситуації та емоційне залучення студентів.

Такий підхід допомагає краще засвоїти знання й сформувати практичні навички. Усі команди продемонстрували високий рівень зацікавленості, згуртованості та креативності. Переможців було нагороджено грамотами та призами. Було також озвучено надзвичайно важливі поради:

бути на крок попереду, постійно оновлюючи знання про кіберзагрози; ділитися знаннями з друзями та рідними; берегти свою інформацію, ставлячись до паролів і даних так само відповідально, як до ключів від власного дому.

Квест «Місія кіберзахист» є яскравим прикладом того, як сучасна освіта поєднує гру, практику та розвиток особистісного потенціалу, формуючи свідомих і відповідальних громадян цифрового суспільства.

Підсумовуючи, можна сказати, що формування цифрової грамотності – це важливий складник індивідуальної освітньої траєкторії кожного студента, яка ґрунтується на його здібностях, інтересах та вільному виборі освітніх програм.

Навчаючи молодь безпечної поведінки в інтернеті, ми формуємо їхню стійкість до маніпуляцій та інформаційних атак.

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

► Шановна Ольго Григорівно, у світлі сучасного наукового й нормативно-правового трактування інноваційної діяльності, як Ви – дослідник охарактеризуєте її сутність та значення для сфери освіти?

Інноваційна діяльність – доволі відомий і досить уживаний у різних галузях термін. Статусність цієї діяльності окреслена Законом України «Про інноваційну діяльність». Під інноваційною діяльністю розуміють «діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг». Як бачимо, це поняття стосується не лише виробництва нової продукції, але й надання послуг.

Законом України «Про освіту» введено у науковий та освітній простір поняття освітньої послуги. «Освітня послуга – це комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання». Саме тому інноваційна діяльність знайшла «прописку» в освіті, де нині діє «Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти», затверджене Міністерством освіти і науки у 2023 році.

Підсумовуючи сказане, можна зробити висновок, що інноваційна діяльність, суб'єктами якої є викладачі і студенти, може продукувати як нові товари, так і нові послуги, і кожна з цих груп результатів цілком посилює і вкрай важлива для закладів фахової передвищої освіти.

► Конкретизуйте, чому і чим, на Вашу думку, інноваційна діяльність важлива для фахової передвищої освіти?

По-перше, брак кадрів – насущна проблема сьогодення нашої держави. Її розв'язання багато в чому залежить від інноваційної діяльності закладів фахової передвищої освіти. Як свідчить практика, професійна кваліфікація випускників дає їм змогу не лише виконувати спеціалізовані завдання в обраній галузі професійної діяльності, а й справлятися з інженерними функціями. А випускники гуманітарних спеціальностей, маючи ґрунтовні практичні вміння, досить часто не поступаються підготовкою фахівцям з вищою освітою. І це при тому, що термін їхньої підготовки менший, ніж в університетах. Щоб ЗФПО не зупинилися на досягнутому, а продовжували нарощувати освітні здобутки, інновації заслуговують на створення та використання.

По-друге, здійснюючи набір на навчання випускників закладів загальної середньої освіти (після 9 класу), ЗФПО є своєрідним лакмусовим папірцем, що виявляє, як промахи шкільної освіти, так і її інновації. Хочу привернути увагу до но-

Заклади фахової передвищої освіти сьогодні дедалі активніше заявляють про себе як про простір інновацій. Вони не лише готують фахівців для ринку праці, а й створюють нові освітні рішення, послуги та формати взаємодії з суспільством.

Про те, у чому полягає інноваційний потенціал цих закладів, як його розвивати та реалізовувати, говоримо з головним науковим співробітником відділу інтеграції вищої освіти та ринку праці Інституту вищої освіти НАПН України, дійсним членом (академіком) НАПН України О. Г. Ярошенко.

вітніх інновацій у середній освіті, детермінованих реалізацією Концепції Нової української школи. Важливий дидактичний принцип наступності ніхто не скасував, тож інноваційні підходи у середній освіті (дитиноцентризм, навчання через дослідження, проектна діяльність, робота в команді, формувальне оцінювання та інші) мають набувати подальшого розвитку у ЗФПО, а викладачі мають також продукувати власні інновації.

По-третє, заклади ЗФПО – це ще й своєрідна лабораторія, де можуть проходити перевірку інновації, створені викладачами університетів з метою мотивувати молодших бакалаврів здобувати вищу освіту в університеті.

► Чи не перебільшуємо з третім?

Думаю, що ні. Насправді в інноваційному сенсі такий зв'язок важливий. І якщо проблемами середньої та вищої освіти опікуються чимало дослідників, то варто лишень побіжно поглянути на теми захищених дисертацій, щоб зрозуміти, що в ланцюжку «заклад середньої освіти – ЗФПО – університет» ЗФПО як об'єкт дослідження трапляються рідко, не кажучи вже про їхню інноваційну діяльність як предмет цих досліджень.

► Чи бачите Ви особливості інноваційної діяльності саме на рівні закладів освіти порівняно з тим, як зазвичай описують інновації в освіті?

Так, але, напевно, буде правильно розпочати відповідь зі спільного, щоб на його тлі виразно постали відмінності. На початку нашої розмови я наголошувала, що інноваційна діяльність у будь-якій сфері – це продукування нового, раніше неіснуючого, або суттєва модернізація того, що вже створено у певній виробничій сфері, і що інноваційний продукт з'являється завдяки науковій діяльності.

Поза сумнівом, викладачі закладів фахової передвищої освіти можуть бути причетними до продукування та реалізації інновацій у конкретній виробничій сфері, співпрацюючи індивідуально, з колегами викладачами чи з працівниками підприємства. Різні види виробничих практик, наукова діяльність викладачів також сприяють участі ЗФПО і ЗВО у спільній інноваційній діяльності з виробничниками, результатом якої стають нові

технології, удосконалені засоби виробництва, новітні зразки продукції тощо. Це, так би мовити, класичний варіант участі викладачів в інноваційній діяльності на виробництві.

Проте в освітній сфері інноваційна діяльність позиціонується ще в одному ракурсі, а саме – в якості ефективного чинника надання освітніх послуг, і це детермінує наявність відмінностей, що надають освітнім інноваціям характерних ознак, за якими розрізняють «інноваційну освітню діяльність», й «інновації в освіті». Серед дослідників інноваційної діяльності, пов'язаної з освітнім процесом, термінологічна єдність у трактуванні зазначених понять відсутня, а в науковій літературі точаться дискусії з цього приводу. Вважаємо, що обидва поняття перебувають у фазі активного формування, тому розбіжності є звичним і неминучим етапом творення понять.

Співставлення визначень, запропонованих різними авторами, дало нам змогу сформулювати робочі визначення: інноваційна освітня діяльність – це діяльність, пов'язана з продукуванням, удосконаленням, використанням нових та модернізованих підходів, змісту, технологій, методів і засобів навчання, форм організації навчальної діяльності здобувачів освіти та оцінювання її результатів.

Одним із прикладів інноваційної освітньої діяльності є онлайн-навчання студентів у складі малих груп з використанням засобів цифровізації.

Якщо інноваційна освітня діяльність насамперед стосується змісту та методики навчання, то інновації в освіті характерні для організації та менеджменту освітнього процесу. Викладачам і керівництву ЗФПО відомий такий приклад інновації в освіті, як запровадження дуальної форми здобуття освіти, адже ЗФПО були активними учасниками чотирирічного пілотного проекту з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, реалізація якого відбувалася в закладах фахової передвищої та вищої освіти згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2019 № 1296.

Хочу привернути увагу читачів газети ще до однієї інновації у фаховій передвищій освіті – створення в коледжах

кафедр. Ця інновація в освіті потребує від викладачів фахових коледжів цілеспрямованих наукових досліджень з подальшим захистом кандидатських і докторських дисертацій. Якщо керівництво усвідомлює важливість такої інновації в освіті для розвитку закладу, то створює викладачам умови для навчання в аспірантурі і докторантурі, підтримує зв'язки з науковими установами, направляє до них викладачів на навчання. Прикладом розглянутої інновації в освіті є досвід Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського, де з ініціативи директора закладу кандидата педагогічних наук П. Н. Савчука ця інновація успішно функціонує. Натепер вже створено чотири кафедри, у складі яких підготовку молодших бакалаврів та бакалаврів здійснюють 30 викладачів з науковими ступенями і вченими званнями, більшість з них – це викладачі коледжу, котрі стали докторами філософії за останнє десятиріччя. Як науковий працівник ІВО НАПН України не можу не відзначити, що троє з них пройшли підготовку й успішно захистили дисертації в нашій науковій установі.

Як бачимо, інноваційний потенціал ЗФПО різновекторний, в кожному випадку він важливий і результативний в сенсі надання якісних освітніх послуг здобувачам освіти.

► І на завершення інтерв'ю, сформулюйте, будь ласка, кілька рекомендацій для ЗФПО, у результативності і нагальності яких Ви переконані.

Насамперед раджу налагодити поінформованість викладачів про інноваційну освітню діяльність й інновації в освіті, підкріплюючи її конкретними прикладами. По-друге, усіляко сприяти науковій роботі викладачів, яка формує в них риси інноватора. По-третє, стимулювати і підтримувати новаторські прагнення викладачів і студентів.

Діалог вела **Наталія ДІВІНСЬКА**, кандидат педагогічних наук, методист «спеціаліст вищої категорії» відділу освітніх інновацій Науково-методичного центру ВФПО

ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ДОСВІД КООРДИНАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ НА ПЛАТФОРМІ TEACHHUB

Світлана БОЙКО, кандидат філософських наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу комунікації та адміністрування Інституту прикладної педагогіки, м. Київ

Сучасні трансформаційні процеси в освіті актуалізують потребу у формуванні ефективних моделей взаємодії між різними суб'єктами освітнього простору. Реалізація концепції Нової української школи, розвиток університетської освіти, посилення ролі територіальних громад та зростання значущості управлінських рішень на регіональному рівні зумовлюють необхідність налагодження системного партнерства між закладами освіти, науковими установами, органами місцевого самоврядування та державної влади. У цих умовах партнерство постає не лише як форма співпраці, а як стратегічний ресурс інноваційного розвитку освіти, що забезпечує синергію потенціалів, обмін досвідом і спільне створення нових освітніх практик.

Особливого значення набуває використання цифрових та інтелектуальних платформ, які створюють можливості для координації взаємодії, формування професійних спільнот та організації мережевої діяльності учасників освітнього процесу. Такі платформи є середовищем комунікації, управління знаннями, спільного проектування освітніх рішень та масштабування інноваційних практик, що відповідає сучасним тенденціям цифровізації освіти та розвитку відкритих освітніх екосистем.

З метою забезпечення результативної комунікації в межах реалізації проекту створено інтелектуальну платформу «TeachHub», яка є ключовим інструментом організації ефективної комунікації та координації взаємодії учасників освітнього процесу. Її призначення полягає у створенні проектно-орієнтованого інноваційно-технологічного середовища, що забезпечує системне партнерство та інтеграцію діяльності органів державного управління, освітніх установ, науково-педагогічної, громадської й бізнес-спільнот. Функціонування платформи сприяє консолідації ресурсів і практик, підвищенню якості освіти, модернізації змісту та процесів підготовки педагогічних кадрів, а також розширенню соціокультурної ролі педагогічних університетів як центрів освітніх інновацій.

У цьому контексті показовим є досвід реалізації інноваційного освітнього проекту «Нова українська школа, університет, громада, влада – координація взаємодії на інтелектуальній платформі TeachHub» (далі – проєкт «TeachHub»), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 вересня 2021 року № 1041 та впроваджуваного упродовж 2021–2026 років. Проєкт «TeachHub» спрямований на створення моделі партнерської взаємодії між закладом освіти, університетом, громадою та владою з використанням інтелектуальної платформи як інструменту координації, комунікації та спільної діяльності.

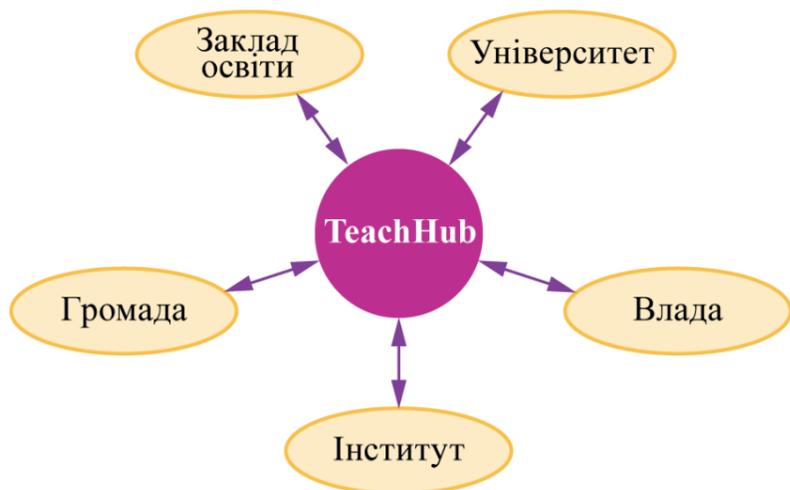

Рис. 1. Модель партнерської взаємодії між закладом освіти, університетом, громадою та владою з використанням інтелектуальної платформи TeachHub

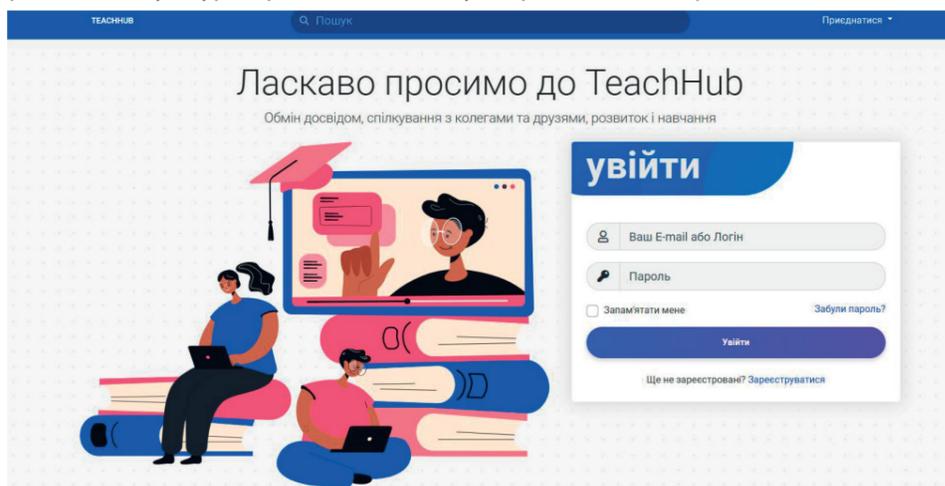
Метою статті є аналіз ролі та значення міжсекторального освітнього партнерства у реалізації інноваційної освітньої діяльності на прикладі проєкту «Нова українська школа, університет, громада, влада – координація взаємодії на інтелектуальній платформі TeachHub», який здійснюється під керівництвом А. Солоненка, доктора біологічних наук, професора, професора кафедри ботаніки та садово-паркового господарства Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Учасниками проєкту стали заклади освіти Запорізької, Вінницької та Харківської областей, що дало змогу апробувати модель партнерської взаємодії у різних регіональних умовах. Науково-методичний супровід проєкту здійснює Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького.

Освітнє партнерство у науковому дискурсі розглядається як механізм інтеграції ресурсів і потенціалів різних інституцій, спрямований на підвищення якості освіти та забезпечення її відповідності суспільним потребам. М. Фуллан підкреслює, що ефективні освітні зміни можливі лише за умови розвитку культури співпраці, яка об'єднує учасників освітнього процесу навколо спільних цілей розвитку.

В. Кремень зауважує, що розвиток освіти в умовах інформаційного суспільства потребує інтеграції зусиль різних соціальних інституцій та переходу до відкритих освітніх систем. С. Сисоева акцентує увагу на ролі педагогічного партнерства у формуванні інноваційного освітнього середовища, а Л. Гриневич надає значення партнерській взаємодії у реалізації реформ Нової української школи.

Важливим результатом проєкту «TeachHub» стало формування досвіду платформної координації партнерської діяльності, що забезпечило системність взаємодії та можливість поширення інноваційних практик. Проєкт сприяв розвитку культури співпраці, підвищенню мотивації учасників до спільної діяльності та створенню умов для подальшого розвитку освітніх ініціатив.

У рамках реалізації проєкту Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького налагоджено співпрацю та підписано договори з багатьма закладами освіти, управліннями та відділами освіти, інститутами, університетами, громадськими організаціями (зокрема, із Управлінням освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області (від 31.08.2022 №22/37-16); відділом освіти та молоді Кирилівської селищної ради Мелітопольського району Запорізької області (від 31.08.2022 №31/37-16) та ін.).

Нещодавно Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького підписав Меморандум про співпрацю з Приватною установою «Інститут прикладної педагогіки» (від 25.11.2025 № 16/32-25), метою якого є об'єднання зусиль сторін для розвитку науково-освітньої співпраці, підвищення якості освітнього процесу, професійної підготовки педагогічних кадрів і впровадження інноваційних підходів у навчання.

На основі спільної діяльності вже проведено дві міжнародні науково-практичні конференції: «Сучасна вища освіта: досягнення, виклики та перспективи розвитку в умовах невизначеності» (10-11 жовтня 2025 року, <https://surl.li/vqtvcy>) та «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики» (29-30 січня 2026 року, <https://surl.li/igfstt>).

Отже, освітнє партнерство виконує інтеграційну, комунікаційну, інноваційну та соціальну функції, забезпечуючи синергію інституційних потенціалів і створюючи умови для спільного проектування освітніх рішень та створення освітніх продуктів.

Реалізація проєкту відбувається через проведення спільних заходів, співпрацю професійних спільнот, методичну підтримку учасників і використання платформи TeachHub як інструменту координації діяльності.

Реалізація проєкту сприяла формуванню стійких партнерських зв'язків між освітніми інституціями та іншими суб'єктами освітнього середовища. Серед ключових результатів – розширення професійних спільнот педагогів, активізація взаємодії між закладами освіти та університетами, залучення студентства до освітніх ініціатив і підвищення відкритості освітніх процесів.

Проєкт підтвердив, що освітнє партнерство виступає ефективним механізмом реалізації інноваційної освітньої діяльності, забезпечуючи інтеграцію ресурсів, розвиток професійних спільнот і створення умов для спільного продукування освітніх рішень. Використання інтелектуальної платформи TeachHub як інструменту координації взаємодії підвищує системність партнерських процесів і сприяє їх масштабуванню.

Досвід реалізації зазначеного вище проєкту демонструє потенціал платформно організованого партнерства як перспективної моделі розвитку освіти, що відповідає сучасним тенденціям цифровізації та мережевої взаємодії. Подальший розвиток подібних практик пов'язаний із розширенням партнерських мереж, удосконаленням платформних інструментів та інтеграцією результатів інноваційних проєктів у повсякденну освітню діяльність.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ: ДОСВІД ТА ІННОВАЦІЇ

Юлія ПОБИГАЙ,
методист Дніпровського фахового коледжу будівельно-монтажних технологій та архітектури

У коледжі підготовка до атестації розглядається як безперервний процес професійного моніторингу та накопичення доказових матеріалів. Викладачі системно формують портфоліо, однак ключовою управлінською інновацією став централізований цифровий збір інформації в єдиному електронному середовищі. Такий підхід забезпечує оперативне оновлення даних, їх унікацію та швидкий доступ до матеріалів як для педагогічних працівників, так і для адміністрації. Отже, атестація поступово трансформується з разової події на комплексний процес накопичення та аналізу професійних результатів.

Особливе місце у цифровій екосистемі займає організація підвищення кваліфікації педагогічних працівників. У закладі цей напрям розглядається не як формальне накопичення годин, а як системний індикатор професійного розвитку викладача. З метою ефективного управління процесом створено централізований механізм збору інформації через

Завершення атестаційного періоду є відповідальним етапом, який вимагає від атестаційних комісій і педагогічних працівників чіткого дотримання термінів і процедур, передбачених наказом «Про внесення змін до Положення про атестацію педагогічних працівників» від 10.09.2024 № 1277. У сучасних умовах атестація педагогічних працівників у закладах фахової передвищої освіти дедалі активніше переходить у цифровий формат. Показовим у цьому контексті є досвід Дніпровського фахового коледжу будівельно-монтажних технологій та архітектури, де підготовка та супровід атестації максимально цифровізовані. Запроваджена модель дала змогу суттєво оптимізувати роботу викладачів, зменшити паперове навантаження та підвищити прозорість процедур, що набуває особливої ваги в умовах воєнного стану.

Google-форми, який охоплює всі види підвищення кваліфікації: курси, вебінари, стажування, тренінги, сертифікаційні програми, участь у професійних спільнотах. Такий механізм дає змогу автоматично узагальнювати дані, контролювати обсяги підвищення кваліфікації та оперативно формувати звіти.

Після проходження заходу викладач заповнює стандартизовану форму, де зазначає назву програми, провайдера освітніх послуг, кількість годин, дату проходження, напрям професійного розвитку та прикріплює електронну копію сертифіката. Завдяки чіткому визначенню полем введення інформації досягається уніфікація даних і мінімізується ймовір-

ність помилок. Важливо, що заповнення форми займає мінімум часу і може здійснюватися одразу після отримання документа про підвищення кваліфікації.

Уся інформація автоматично акумулюється в зведеній електронній таблиці, яка є частиною єдиної бази професійного розвитку педагогів. Це дає змогу адміністрації коледжу в режимі реального часу відстежувати індивідуальну освітню траєкторію кожного викладача, контролювати виконання нормативних вимог щодо обсягу підвищення кваліфікації та своєчасно виявляти потреби у додатковому професійному навчанні.

Аналогічно організовано облік досягнень студентів та педагогічних працівни-

ків. Грамоти, дипломи, подяки та інші підтвердження участі в конкурсах та заходах подаються виключно через комунікаційні платформи. Це забезпечує єдину базу доказових матеріалів і значно спрощує підготовку до атестації, оскільки всі потрібні дані вже систематизовані. Досвід коледжу свідчить, що цифровізація суттєво знижує стресове навантаження на педагогічних працівників. Завдяки системному електронному збору матеріалів відпадає потреба в терміновому пошуку документів напередодні атестації. Викладач фактично працює «на випередження», а портфоліо формується поступово й логічно.

Особливої актуальності така модель набула під час дії воєнного стану. Перехід до цифрових інструментів дав змогу автоматизувати значну частину процедур, забезпечити безперервність атестаційних процесів і зробити їх більш ефективними та прозорими. Водночас підвищилася керованість даних і якість аналітики на рівні закладу освіти.

Досвід нашого коледжу демонструє, що комплексна цифровізація атестації є не просто вимогою часу, а дієвим управлінським рішенням. Вона економить ресурси, упорядковує документообіг і створює комфортні умови для професійного зростання педагогічних працівників навіть у складних суспільних умовах.

ЕЛЕКТРОННЕ ПОРТФОЛІО

ЯК «ЦИФРОВИЙ ПАСПОРТ» ВИКЛАДАЧА

Зоя ПАВУСКО,
викладач економічних дисциплін Млинівського технологіко-економічного фахового коледжу

Сучасний освітній процес у закладах фахової передвищої освіти (ЗФПО) дедалі більше потребує не лише фаховості педагога, а й його цифрової гнучкості. В умовах 2026 року, коли інтеграція України до європейського освітнього простору вимагає прозорості кваліфікацій та відкритості досвіду, стара добра тека з паперами втрачає свою ефективність. На заміну приходить електронне портфоліо – інструмент, який не просто фіксує досягнення, а працює на імідж педагога 24/7.

Атестація – це завжди стрес. Пошук потрібної довідки, згадування, де саме був надрукований той самий сертифікат, і як прискорити процес перевірки. Саме тому електронне портфоліо, створене на плат-

формі Google Sites, сьогодні стає не розкішшю, а необхідним навігатором у професійній кар'єрі.

Платформа Google Sites – це безкоштовний, інтуїтивний конструктор, який не потребує знання коду. Для викладача-предметника це ідеальне рішення: один раз створивши структуру, можна наповнювати її контентом протягом усього міжатастаційного періоду. Жодних флешок, жодних загублених файлів. Лише хмарні технології та зручний доступ із будь-якого пристрою.

Чим же таке портфоліо полегшує життя під час атестації?

По-перше, це структурованість. Уся інформація розподілена за логічними розділами:

від біографічних даних та освіти – до публікацій, дипломів та відгуків. Член атестаційної комісії не витрачає час на гортання папок, а одразу бачить цілісну картину професійного розвитку викладача.

По-друге, це інтерактивність. Завдяки інтеграції з Google Диск, YouTube та Google Календарем, портфоліо стає живим організмом. Сертифікати про підвищення кваліфікації відкриваються у попередньому перегляді, відео з відкритих занять одразу програвуються, а плани роботи на майбутнє автоматично оновлюються.

По-третє, це рефлексія. Наявність розділу «Рефлексія та планування розвитку» дає змогу викладачеві не лише звітувати про зроблене, а й демонструвати власне бачення професійного зростання. Для атестаційної комісії це маркер зрілості та відповідальності педагога.

Використання Google Sites у ЗФПО – це ще й відповідь на виклики часу. Дистанційне та змішане навчання стали нормою, а отже, доступ до методичних матеріалів має бути цілодобовим. Електронне портфоліо виконує роль освітньої мініплатформи, де студенти можуть знайти робочі програми, завдання та корисні посилання.

Наведу приклад свого персонального вебресурсу, який доступний за посиланням sites.google.com/view/portfolio-pavusko. На мою думку, електронне портфоліо є вдалим інструментом систематизації педагогічного досвіду для атестації, організації методичного супроводу, цифрової компетентності та відкритого обміну інноваційними практиками серед педагогічної спільноти.

У 2026 році, коли конкуренція серед педагогічних працівників зростає, а вимоги до якості освіти постійно підвищуються, наявність професійного електронного портфоліо стає вагомою перевагою. Це не просто «модний гаджет», а інструмент, який економить час, підвищує прозорість атестації та, зрештою, працює на репутацію як окремого викладача, так і закладу загалом.

Тож, готуючись до чергової атестації, варто замислитись: чи готова ваша професійна історія до викликів цифрового сьогодення?

ГНУЧКІ ТРАЄКТОРІЇ ТА CATCH-UP МЕТОДИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ПРОТИДІЇ ВИКЛИКАМ ВІЙНИ В ОСВІТІ

Тривале дистанційне навчання, перерви в освітньому процесі через безпекову ситуацію, нестабільне енергопостачання, погіршення психоемоційного стану дітей – ці та інші виклики зумовлюють втрату академічних знань, руйнування соціальних зв'язків та мотивації до навчання. Сьогодні, після тривалої пандемії, на п'ятому році повномасштабної війни, проблема освітніх втрат внаслідок нерівного доступу до якісних знань, на жаль, поглиблюється та ризикує стати критичною.

Неймовірна стійкість освітян не може повністю нівелювати освітні втрати без системного втручання та міжнародної підтримки. Маємо рухатися в бік адаптації освіти до умов втрат, а отже, окрім традиційних стандартів, надавати перевагу гнучким індивідуальним траєкторіям навчання, тьюторському супроводу та інтенсивним методикам catch-up.

Класичний фаховий коледж Сумського державного університету (м. Конотоп) обрав шлях системної протидії викликам війни, ставши майданчиком для реалізації міжнародних освітніх ініціатив.

Міжнародне партнерство та створення простору

З лютого 2024 року на базі нашого коледжу розпочав роботу Цифровий освітній центр – DLC Konotop (Digital Learning Center). Цей проєкт – результат успішної синергії з БО «Світло надії» за підтримки UNICEF та Глобального партнерства в галузі освіти (GPE). Упродовж 2025 року проєкт реалізовувався під назвою «Інноваційні освітні та соціальні ініціативи для підтримки вразливих груп населення Сумської області» за підтримки Швейцарського фонду Swiss Solidarity.

DLC Konotop – це сучасний освітній хаб на 20 робочих місць, де кожен відвідувач має персональний ноутбук та навушники для комфортного занурення в навчання. Центр обладнаний інтерактивною дошкою, що робить заняття динамічними, інтерактивними, наочними. Ергономічні меблі, інклюзивність, зонування простору створюють атмосферу психологічного розвантаження, що є важливим для стабілізації емоційного стану дітей. Центр енергонезалежний (генератори, зарядні станції) та безбар'єрний (підйомники для маломобільних груп), а пряий доступ до укриття гарантує безпеку: навчання не переривається, просто змінюється локація.

Catch-up заняття: методологія швидкого надолуження

Класичний фаховий коледж є одним з перших закладів фахової передвищої освіти на Сумщині, на базі якого створено DLC. За два роки роботи маємо такі результати:

- залучено 1167 здобувачів освіти шкільного віку 1-11 класів міста та району;
- задіяно 18 тьюторів-викладачів коледжу та тренерів;
- середній показник приросту знань за результатами тестувань становить 20-35%.

Ключовим інструментом подолання освітніх прогалин є catch-up заняття. На відміну від класичних уроків, вони мають специфічну структуру:

- ♦ фокус на головному: програми зосереджено на ключових темах з математики, української мови, англійської мови історії України тощо;
- ♦ діагностичний підхід: обов'язкове вхідне та вихідне тестування для вимірювання прогресу кожного здобувача;
- ♦ гнучкість та інтенсивність: малі групи (до 15 осіб) дають змогу тьюторам адаптувати матеріал під індивідуальні потреби, забезпечуючи високий темп засвоєння;
- ♦ гейміфікація: використання освітніх платформ Kahoot, Wordwall, LearningApps та навіть Minecraft Education перетворює навчання на захопливий процес, де мотивація виникає через гру та самооцінювання;
- ♦ психоемоційна підтримка (PSS-активності) як окремі заняття, тренінги, майстерки і як обов'язковий компонент кожного уроку.

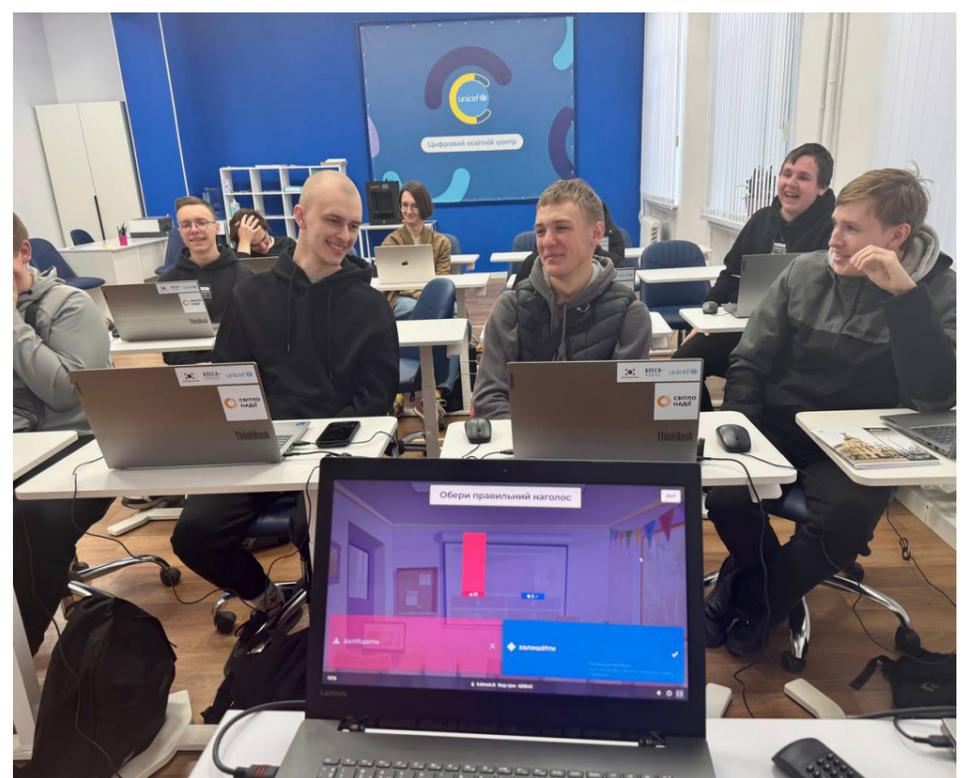
Особливо цінною для здобувачів освіти 10-11 класів і студентів коледжу є підготовка до НМТ. Традиційно Класичний фаховий коледж СумДУ є одним із ключових пунктів проведення НМТ, тому й catch-up заняття, і пробні тестування допомагають здобувачам надолужити знання та адаптуватися до формату іспитів у реальних умовах.

Сьогодні коледж реалізує проєкт освітнього центру «МрійДій» та БО «БФ СпівДія», тож catch-up заняття задля надолуження освітніх прогалин та відновлення віри студентів у власні сили тривають.

Наш досвід роботи засвідчує: системна робота над подоланням освітніх втрат можлива за умови поєднання сучасної матеріальної бази, інноваційних методик та психоемоційної підтримки. Ми продовжуємо працювати над створенням простору, де кожен здобувач має отримувати якісну освіту попри всі виклики часу, заради майбутнього.

Людмила ГАЦЕНКО,

заступник директора з навчально-методичної роботи
Класичного фахового коледжу СумДУ,
адміністратор DLC Konotop

СВІТ, ЩО ВІДКРИТИЙ ДЛЯ КОЖНОГО

10 лютого 2026 року на базі Державної установи «Науково-методичний центр ВФПО» проведено онлайн-вебінар «Освіта без бар'єрів: від нормативних вимог до реалізації інклюзії в закладах».

Вебінар став платформою для обміну досвідом. Так склалося, що раніше у більшості з нас люди з особливими освітніми потребами і люди з інвалідністю не були частиною звичайного оточення. Але світ змінюється і стає відкритішим. Інформація щодо інклюзії стає більш доступною. До прикладу наведемо такі факти: сьогодні кількість людей з інвалідністю у світі – понад мільярд, це близько 15% всього населення світу.

Люди з особливими освітніми потребами і люди з інвалідністю дуже різні: мають різні особливості та відповідно можуть вважати бар'єрами абсолютно різні речі навколо нас, правила та закони. Це дає розуміння, що інвалідність – комплексне та багатоманітне явище.

У роботі вебінару брали участь спікери з досвідом роботи за напрямом інклюзії. Це команда фахівців, які день у день, з року в рік на практиці доводять, що інклюзивне середовище – це не тільки про механічні бар'єри, а передусім – про руйнування бар'єрів у сприйнятті, відношенні і розумінні простих речей: ми всі рівні, але різні.

Під час підготовки вебінару команда спікерів спиралася на законодавство України та стандарти міжнародного права у сфері прав людини.

Сучасний погляд на те, як розібратися у нормативно-правовій документації під час вебінару представила Катерина Храпач, викладач педагогічного фахового коледжу комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, аспірант. Під час виступу слухачам було запропоновано визначити для себе: у чому сутність інклюзії і що для нас безбар'єрність. Крім того, спікер поділилася власною розробкою «Освіта без бар'єрів: бібліотека інклюзивних рішень», яка постійно оновлюється. Посилання на зручну і корисну бібліотечну платформу можна знайти на сайті Науково-методичного центру ВФПО у розділі «Підвищення кваліфікації». Цифровий продукт у вільному доступі для всіх користувачів.

Взагалі, що таке інклюзія, якою вона може бути, про усі тонкощі цього багатоманітного явища докладно розповіла Олена Волик, кандидат педагогічних наук, завідувач лабораторії НУШ педагогічного фахового коледжу комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради. Спікер запропонувала слухачам розібратись у простих і водночас складних питаннях: що таке інвалідність, механізми та інструмен-

Формувальне оцінювання без страху

Традиційне оцінювання часто створює додатковий стрес для студентів з ООП. Формувальне оцінювання зміщує фокус з контролю на розвиток, перетворюючи оцінку на інструмент мотивації.

Інструменти формувального оцінювання

- Портфоліо досягнень
Збірка робіт, що демонструє прогрес студента за семестр. Включає найкращі роботи, рефлексії та плани розвитку.
- Самооцінювання
Структуровані форми для аналізу власної роботи за критеріями. Розвиває метакогнітивні навички та відповідальність.
- Взаємооцінювання
Конструктивний зворотний зв'язок від однокласників за чіткими рубриками. Формує навички критичного мислення.

Адаптація критеріїв оцінювання

Для студентів з дислексією – оцінка змісту, а не орфографії!
Для студентів з моторними порушеннями – усні відповіді замість письмових.
Для студентів з СДУГ – поетапне оцінювання великих завдань.
Для студентів з тривожністю – можливість передачі без штрафів.

Принцип позитивного зворотного зв'язку: кожен коментар починається з визнання досягнень, потім – конкретні рекомендації для покращення, завершується підтримкою та вірою в успіх студента.

Освіта без бар'єрів: бібліотека інклюзивних рішень

Цифровий продукт у вільному доступі для всіх користувачів.

Електронна бібліотека інклюзивної освіти створена як відповідь на потреби в систематизованих, доступних та зручних даних до нормативно-правових і методичних матеріалів з галузі інклюзивної освіти у форматі передачі осіб.

Забезпечення освіти у сучасних умовах потребує не лише нормативного врегулювання, а й чіткого розуміння кола осіб з особливими освітніми потребами, механізмів підтримки, відповідальності закладу освіти за розподілення і управління коштами. Саме тому усебі сторони зацікавлені у створенні такої бібліотеки.

Бібліотека має на увазі курси і не замінює фахову підготовку. Її функція – допомогти знайти інструменти для прийняття обґрунтованих рішень у сфері інклюзивної освіти.

Додатково: матеріали, розроблені в бібліотеці, можна завантажувати та скачувати безкоштовно. Також усебі сторони зацікавлені у створенні такої бібліотеки.

ти захисту прав людини. До уваги слухачів було запропоновано практичні кейси і дієві практики фахівців педагогічного коледжу. Матеріали щодо інклюзії як системи, представлені під час вебінару, для багатьох слухачів були справжнім відкриттям.

На вебінарі спікери акцентували на тому, що створення безбар'єрного закладу освіти має стати нормою для усіх закладів, незалежно від того чи навчаються в ньому здобувачі, освіти чи ні. У студентів можуть бути батьки, родичі, друзі, знайомі з інвалідністю. Усі разом ми поступово створюємо інклюзивне середовище доступне для всіх, оскільки інклюзія – це процес побудови суспільства, до якого входять різні групи людей, в тому числі з особливими освітніми потребами і з інвалідністю.

У кожного з нас своя місія у цьому житті. Про місію Добра, непростий, але успішний шлях від реформування інтернату до створення інституту доповідав Мар'ян Тріпак, доктор економічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік НАН вищої освіти України, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія, ректор Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут». Досвід про те, як спеціалізований інтернат трансформувати в один із успішних і сучасних закладів вищої освіти панє Мар'ян презентував разом із командою однокласників. Допомогти студентам здобути освіту, зберегти у команді спеціалізованих фахівців, залучити кошти, відмовитися від бар'єрів у освіті – основна стратегія Навчально-реабіліта-

ційного закладу.

Цікаве представлення матеріалів «До» і «Зараз» у презентаціях спікерів закладу вищої освіти. Це шлях від фарбованих панелей до сучасного освітнього середовища, від застарілої техніки до інноваційного реабілітаційного обладнання. Колектив закладу у постійному пошуці нових методик, проєктів, напрямів роботи. Це постійна боротьба за успіхи студентів, навіть коли лікарі дають невтішні прогнози і зневірюються батьки. Але ґрунтовна підготовка і системний підхід освітян з часом творять дива і головне – дарують студентам можливість бути потрібними у суспільстві і житті.

Питання інклюзії і безбар'єрності багатоманітне і залежить від різних чинників. При цьому неможливо переоцінити значення територіальної громади.

Враженнями щодо участі у вебінарі як спікера поділилася фахівець (консультант) Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр Боярської міської ради», практичний психолог, доцент кафедри психології Академії праці, соціальних відносин і туризму Марія Житинська: «Для мене це була не просто професійна подія, а простір глибокої розмови про цінності. Ми говорили про те, як нормативні документи можуть стати реальними інструментами змін, якщо за ними стоїть команда, управлінська воля та розуміння потреб кожної дитини. У своєму виступі я акцентувала увагу на практичних алгоритмах впровадження інклюзії, відповідальності керівника за формування безбар'єрного середовища, важливості системного підходу, а не формального виконання

вимог. Найбільше надихає те, що інклюзія дедалі частіше сприймається не як «обов'язок», а як показник якості освіти та зрілості закладу. Дякую за довіру, відкритість до діалогу та спільне прагнення робити освіту доступною для всіх».

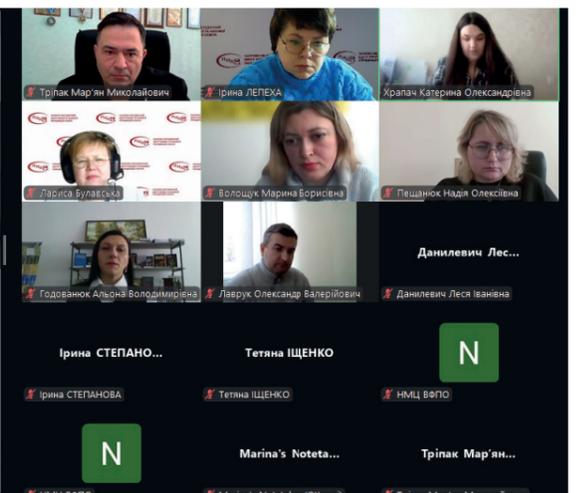
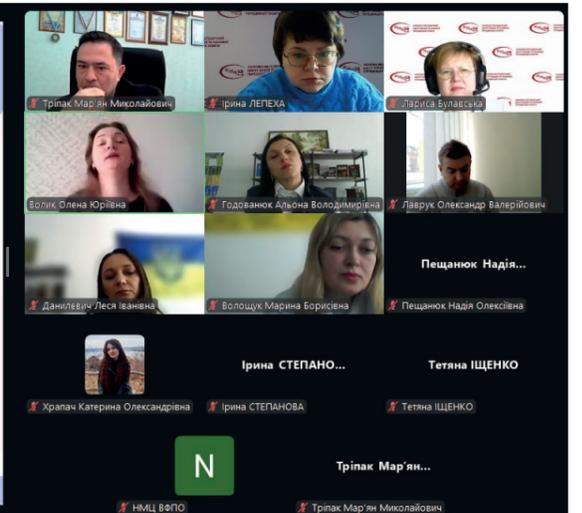
Історії успіху, представлені на вебінарі «Освіта без бар'єрів: від нормативних вимог до реалізації інклюзії в закладах», – це про постійний рух, бажання допомогти, завжди бути поруч і не зупинятися, бо завтра будуть нові виклики. Спікери ділилися досвідом участі у грантових програмах, міжнародних проєктах і як кожного дня продовжувати відкривати світ для всіх, хто потребує особливого освітнього середовища і підтримки.

Дякуємо команді спікерів за авторські матеріали з досвіду роботи, розміщені на сайті Науково-методичного центру ВФПО у розділі «Підвищення кваліфікації» <https://surl.li/rmaitm>.

Під час проведення освітніх заходів ми знайомимо слухачів із кращим досвідом, дієвими практиками і головне – представляємо спікерів, до яких можна звернутися за порадою або отримати методичну допомогу.

До нових зустрічей на освітніх заходах Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

Ірина ЛЕПЕХА, завідувач, **Лариса БУЛАВСЬКА**, методист відділу соціально-педагогічної освіти Науково-методичного центру ВФПО

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ – НАВИЧКА ВИЖИВАННЯ У ХХІ СТОЛІТТІ

Ми живемо в епоху «інфодемії». Щодня людина споживає такий обсяг інформації, який раніше засвоювали за роки. Сьогодні інформаційний простір вимагає від молоді не лише швидкості споживання контенту, а й високого рівня критичного мислення та безпеки у світі, де інформація оновлюється швидше, ніж ми встигаємо її усвідомити, навички медіаграмотності стають не просто бонусом, а життєвою необхідністю. Саме тому Науково-методичний центр ВФПО протягом лютого 2026 року провів курс «Медіамайстерність: критично, безпечно, ефективно».

В умовах глобальної цифровізації та постійних інформаційних загроз медіаграмотність перестала бути вузькоспеціалізованою навичкою. Сьогодні це фундамент національної та особистої безпеки. Курс був проведений з метою надати молоді дієві інструменти для навігації в складному інформаційному потоці. І в цьому допомогла фахівець із багаторічним досвідом, докторка філософії, старша викладачка кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, медіатренерка та членкиня Національної спілки журналістів України Наталія Пономаренко.

Курс «Медіамайстерність: критично, безпечно, ефективно» беззаперечно став навігатором у цифровому морі. Маємо надію, що слухачі курсу стануть «амбасадорами медіаграмотності» у своєму середовищі, що сприятиме зниженню рівня вразливості суспільства до фейків та пропаганди.

Ірина ЛЕПЕХА, завідувач відділу соціально-педагогічної освіти Науково-методичного центру ВФПО

МІЖ ФЕЙКОМ І ПРАВДОЮ: ЯК У ПРИКОРДОННИХ СУМАХ НАРОДИВСЯ КЛУБ МЕДІАГРАМОТНОСТІ

У травні в Сумах було тихо... Настільки, наскільки це взагалі можливо для прикордонного міста. Але в одній з аудиторій сумського вишу шуміло по-іншому: сміх, суперечки, аргументи, швидкі відповіді. Школярі й студенти схилилися над завданнями інтелектуальної гри «НотаЄнота» – вони шукали не правильну відповідь, а правду. Так почалася історія Клубу медіаграмотності на базі факультету іноземної філології та соціальних комунікацій Сумського державного університету, який уже з перших зустрічей заявив про себе як про простір критичного мислення, діалогу та відповідальності за слово. Я та моя колега, Марина Садівнича, старший викладач кафедри журналістики та філології СумДУ, а також Наталія Соларьова, учителька КЗ Сумська ЗОШ №27 та аспірантка кафедри германської філології СумДУ, очолюємо та координуємо роботу Клубу. Проєкт Клубу реалізується в межах ініціативи «Зміцнення правдивості, прозорості та демократії для протидії дезінформації» за підтримки уряду Канади.

«Відкриття клубу в Сумах стало важливою подією, яка об'єднала молодь і дорослих навколо питань критичного мислення, пропаганди й маніпуляцій. Ми мали змогу спостерігати процес гуртування кола однодумців з прикордонної території. Медіаграмотність – одна з важливих навичок сучасності. Саме тому наша команда й сьогодні продовжує організовувати заходи з медіапросвіти, ділитися досвідом та аналізувати нові кейси разом з учасниками. А коли молодь обирає критичне мислення, ми можемо бути впевненими в майбутньому. Тож крок за кроком будуємо його!» – розповідає Наталія Соларьова.

Початок: гра, що вчить сумніватися

Перший захід Клубу відбувся в Міжнародний день культурного розмаїття та діалогу. Його учасниками стали школярі та молодь з прикордонних громад Сумщини. Подію провели у форматі інтелектуальної гри, присвяченої боротьбі з дезінформацією про культуру й історію.

Замість лекцій учасникам запропонували кейси, а замість готових відповідей – запитання для роздумів. Молодь аналізувала поширені фейки про культурну спадщину, вчилася перевіряти джерела та ставити під сумнів інформацію, яка здається «очевидною».

На мою думку, у світі, де неправдива інформація поширюється особливо швидко, навички, як-от критичне мислення та вміння аналізувати джерела, є не просто корисними, а життєво необхідними, особливо для молоді прикордоння.

Простір, де вчать не вірити на слово

До роботи Клубу активно долучаються студенти спеціальності «Журналістика» Сумського державного університету та Машинобудівного фахового коледжу СумДУ. Для них Клуб став майданчиком практики, експериментів і професійного зростання.

Тематика зустрічей охоплює широке коло питань: від академічної доброчесності до інформаційної війни, від аналізу фейків до використання штучного інтелекту в журналістиці. У червні, наприклад, відбулася дискусія «(Не)вірте на слово: академічна доброчесність у світі інформації!». Студенти-програмісти й студенти-економісти говорили про плагіат, маніпуляції, відповідальність і те, як медіаграмотність формує не лише фахівця, а й громадянина.

«Це не лише про навчання, а й про чесний бізнес і життя загалом», – зізнавалися учасники після зустрічі.

Технології пам'яті та чесна розмова про складне

Окремою сторінкою в історії клубу стала XR-виставка «Чорнобиль у війні: уроки ядерної безпеки», яку в листопаді відвідали школярі Сумської ЗОШ №27. За допомогою XR-технологій оживали постери, 3D-моделі, VR-портали, які переносили відвідувачів у події окупації Чорнобильської зони.

«Я відчула реальність подій і зрозуміла, наскільки важливо пам'ятати уроки минулого», – поділилася школярка Вікторія.

XR-формат показав: складні теми можна пояснювати чесно, сучасно й відповідально без маніпуляцій і спрощень.

Учитися, щоб вчити інших

Команда Клубу постійно підвищує власну експертизу. Зокрема, 11 грудня модераторки Клубу взяли участь у тренінгу для лідерів клубів медіаграмотності в Офісі ГО «Інтерньюз-Україна».

Тут говорили про стратегії інформаційної війни, російські інформаційні впливи, працювали з реальними кейсами та моделювали сценарії загроз. Усі напрацювання вже інтегруються в діяльність Клубу, освітній процес і просвітницькі ініціативи для молоді.

Від Сум – до Європи

Досвід Клубу медіаграмотності в Сумах вийшов далеко за межі регіону. Лідерки клубу стали учасницями найстарішого наукового форуму Європи British Science Festival 2025.

У центрі розмови – дискусія про правду й автентичність у добу штучного інтелекту, про відповідальну креативність і етику цифрового контенту. І цей міжнародний досвід повертається в Суми у форматі нових підходів, тем і сенсів.

Від локальної ініціативи – до всеукраїнського масштабу

Логічним продовженням цієї роботи став вихід Клубу за межі міста. 5 лютого 2026 року стартував всеукраїнський курс «Медіамайстерність: критично, безпечно, ефективно» для студентської молоді закладів фахової передвищої освіти України, ініційований Науково-методичним центром ВФПО. Лекторка курсу – лідерка Клубу Наталія Пономаренко.

Першим заняттям курсу став онлайн-тренінг «Медіа на підступі: як не стати жертвою інформації», який зібрав понад 900 учасників із різних регіонів України. У фокусі опинилися неочевидні інформаційні загрози: «позитивний» контент, ідеалізовані стрічки соцмереж, пастка постійного порівняння, approval anxiety та алгоритми, що формують ілюзію норми й успіху. Окремий блок тренінгу ґрунтувався на результатах наукового дослідження «Концепція медіатравмограмотності: формування теорії соціального ефекту та інформаційної резильєнтності», що його проводить кафедра журналістики та філології СумДУ.

Цей старт ще раз засвідчив, що медіа є не змаганням, а простором вибору, у якому важливо бути уважним не лише до фактів, а й до себе.

Клуб, який змінює оптику

Клуб медіаграмотності в Сумах – це не лише події. Це люди. Школярі, студенти, викладачі, науковці, медіатренери. Це простір, де не нав'язують думки, а вчать думати.

«Робота в Клубі медіаграмотності примушує мозок працювати на повну, в різних напрямках. Ми поєднуємо наші знання та навички викладацької діяльності із новими ідеями, шукаємо розв'язок нестандартних ситуацій. Медіаграмотність сьогодні відіграє надзвичайно важливу роль у загальному розвитку країни та боротьбі з ворожою пропагандою, тож ми намагаємось не переконувати учасників наших заходів у певних судженнях, а допомагати їм сформувати критичне мислення, навчити аналізувати інформацію, оцінювати її якість і мету поширення. Маю сказати й про те, що в нас склалася крута команда однодумців. Така синергія допомагає розвиватися, вчитися нового та рости в особистісній і професійній сферах. Впевнена, що ми робимо важливу справу, що принесе користь суспільству і країні», – каже Марина Садівнича.

У місті, що живе поруч з кордоном, така спільнота – не розкіш. Це необхідність. І, видається, у Сумах вона вже сформувалася.

Крок за кроком тут будують майбутнє, де правда має значення.

Наталія ПОНОМАРЕНКО, викладач кафедри журналістики та філології Сумського державного університету

ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКА: ЕНЕРГІЯ СТІЙКОСТІ Й ОСВІТА МАЙБУТНЬОГО

Юрій БОРХАЛЕНКО,

кандидат технічних наук, завідувач відділу науково-методичного забезпечення технічної освіти Науково-методичного центру ВФПО

Система тепlopостачання є однією з основ стабільного функціонування економіки, житлово-комунальної інфраструктури та промисловості України. Надійна робота теплогенерувальних установок, модернізація інженерних систем, впровадження енергоощадних технологій і безперебійне забезпечення теплом населених пунктів безпосередньо залежать від рівня професійної підготовки фахівців галузі. Саме тому спеціальність 144 Теплоенергетика залишається суспільно важливою та стратегічно необхідною для розвитку держави.

Фахівці цього профілю забезпечують виробництво, транспортування й раціональне використання теплової енергії, здійснюють експлуатацію та обслуговування теплотехнічного обладнання, беруть участь у модернізації систем тепlopостачання, відновленні інфраструктури та впровадженні сучасних енергоефективних рішень. Їхня професійна діяльність безпосередньо впливає на комфорт і безпеку людей, безперервність виробничих процесів, ефективне використання ресурсів і зміцнення енергетичної стійкості країни.

Підготовка фахівців за спеціальністю 144 Теплоенергетика здійснюється у 9 закладах фахової передвищої освіти за трьома освітньо-професійними програмами: «Монтаж і обслуговування теплотехнічного устаткування і систем тепlopостачання», «Експлуатація теплотехнічного і теплотехнологічного устаткування і систем тепlopостачання», «Монтаж і експлуатація теплоенергетичного устаткування теплових електростанцій».

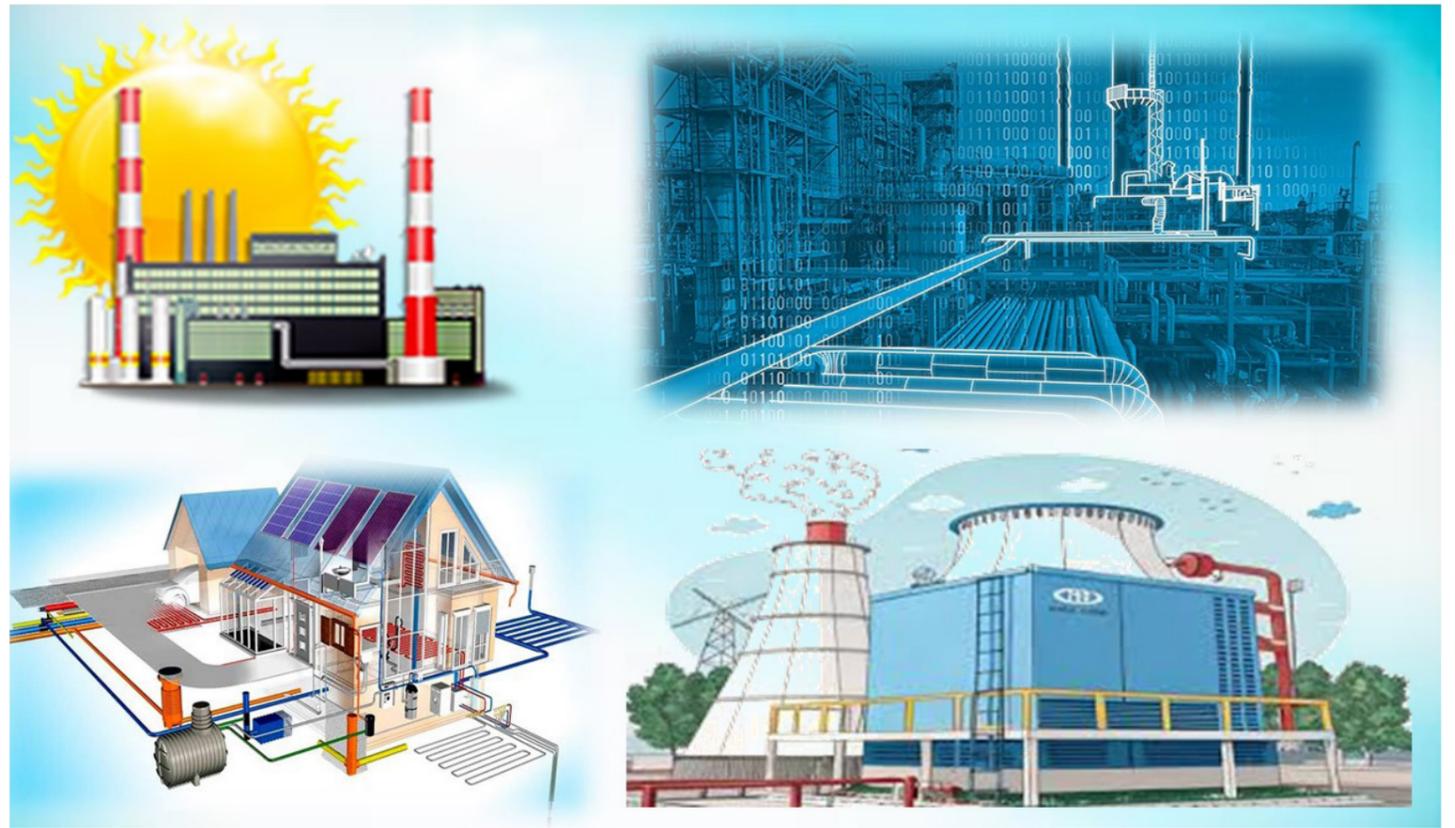
Така багатовекторна структура підготовки дає змогу охопити всі ключові напрями функціонування галузі. Здобувачі освіти опановують технології монтажу, налагодження та сервісного обслуговування теплотехнічного обладнання і теплових мереж, що забезпечують стабільну роботу житлово-комунальної та промислової інфраструктури. Значна увага приділяється експлуатації теплотехнологічних систем, контролю параметрів їхньої роботи, підвищенню енергоефективності та забезпеченню надійності теплових процесів.

Окремий напрям підготовки орієнтований на роботу на об'єктах великої енергетики. Майбутні фахівці набувають

Теплоенергетика – це не лише обладнання, мережі чи технології. Це стабільні умови праці й навчання, щоденний комфорт людини, затишок у домівках, відпочинок і звичний ритм життя навіть тоді, коли за вікном холод і негода.

Особливо гостро ми відчули справжню цінність тепла цієї непростой зими – з її випробуваннями, перебоями, вимушеними обмеженнями в умовах війни. І саме тоді по-справжньому усвідомили, наскільки важливою є праця тих, хто забезпечує тепло в наших оселях, лікарнях, школах і містах. Це люди, які щодня тримають енергетичний фронт, повертають комфорт у домівки й дарують нам не лише фізичне тепло, а й відчуття спокою та захищеності.

Щира вдячність усім теплоенергетикам, чия професійність і відданість зігрівають країну – у прямому й найглибшому людському сенсі.

компетентностей із монтажу, технічного супроводу та експлуатації теплоенергетичного обладнання теплових електростанцій, де особливо важливими є точність технологічних процесів, безперервність виробництва енергії та дотримання високих стандартів безпеки.

Важливою передумовою якісної підготовки сучасних фахівців є цілісна система навчально-методичного забезпечення. Її створення, розробку та постійне оновлення спільно і активно координують відповідальні методисти Науково-методичного центру ВФПО, голова та члени фахового методичного об'єднання зі спеціальності 144 Теплоенергетика, зокрема голова ФМО Ліна Барабашина – заступник директора з навчально-виробничої роботи ВСП «Маріупольський політехнічний фаховий коледж ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет». Разом вони забезпечують узгоджену методичну діяльність, організовують розробку сучасного навчально-методичного забезпечення, сприяють професійній взаємодії між закладами освіти, підтримують розвиток фахової спільноти та впровадження сучасних підходів до підготовки майбутніх теплоенергетиків. Завдяки їхній активній і послідовній роботі досягається узгодженість освітніх підходів, актуальність змісту навчання та постійне вдосконалення методичної бази підготовки здобувачів освіти.

Безпосередньо створюють навчально-методичні матеріали робочі групи викладачів – авторські колективи, які розробляють орієнтовні навчальні про-

грами, електронні освітні ресурси та інші матеріали для використання в освітньому процесі. Саме їхня практична педагогічна діяльність, поєднана з фаховими знаннями, дає змогу наповнювати освітній процес сучасним змістом і забезпечувати його прикладну спрямованість.

Вагомим результатом такої спільної роботи стало створення електронного посібника з навчальної дисципліни «Теплотехнічне обладнання», підготовленого викладачами Ольгою Христоевою (Харківський фаховий коледж будівництва, архітектури та дизайну) та Аллою Човган (ВСП «Вінницький фаховий коледж Національного університету харчових технологій»). Працюючи над виданням, автори орієнтувалися на сучасний розвиток галузі, новітні технічні рішення та технології. У посібник вони вклали власний багаторічний педагогічний досвід, узагальнили практичні напрацювання виробничників і поєднали теоретичні знання з реальними потребами професійної діяльності. Завдяки цьому матеріал став актуальним, змістовним і максимально наближеним до сучасних умов роботи теплоенергетиків, що робить його цінним інструментом як для викладачів, так і для здобувачів освіти спеціальності 144 Теплоенергетика.

Методичний супровід і ефективна організація цієї діяльності забезпечують узгоджену взаємодію між фаховим методичним об'єднанням і авторськими колективами, допомагають синхронізувати підходи та гарантують дотримання спільних методичних вимог.

Як результат формується цілісна система оновлення навчально-методичного забезпечення, що базується на партнерській взаємодії, професійній відповідальності, постійному обміні досвідом і спільному баченні завдань фахової передвищої освіти.

Коледжі теплоенергетичного профілю послідовно вдосконалюють освітньо-професійні програми, розширюють співпрацю з підприємствами тепlopостачання та енергогенеруючими компаніями, впроваджують практикоорієнтовані й дуальні форми навчання. Це створює для студентів умови, максимально наближені до реального виробничого середовища, і дає змогу ще під час навчання набути практичного досвіду професійної діяльності.

У цій сфері знання дуже швидко перетворюються на реальні результати, а професія щодня приносить відчутну користь людям і суспільству. Саме тому так важливо бачити, як формується нове покоління фахівців – відповідальних, компетентних і готових працювати для спільного добробуту.

Сподіваюся, ця розмова про підготовку теплоенергетиків допомогла вам по-новому відчувати значення цієї професії, побачити її людський вимір і справжню цінність. А тепер запрошую познаною ближче з досвідом закладу освіти, який щодня навчає тих, хто в майбутньому забезпечуватиме тепло й комфорт для тисяч людей.

ЯК ГОТУЮТЬ МАЙБУТНІХ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКІВ: ПРАКТИКА І ДОСВІД

Ольга ХРИСТОЄВА,
завідувачка навчально-виробничою практикою Харківського фахового коледжу будівництва, архітектури та дизайну, член ФМО зі спеціальності 144 Теплоенергетика

Отримана освіта має бути не просто теоретичним базисом, а гнучким інструментом, що відповідає динамічним вимогам галузі та специфічним запитам конкретних роботодавців. Усвідомлення того, що фахівець має задовольняти реальні потреби ринку праці, є відображенням стратегічного національного пріоритету держави щодо підвищення якості освіти як фундаментальної основи економічної стабільності. Для України, яка проходить крізь суворі випробування повномасштабної війни, це питання набуло особливої гостроти.

Незламний Харків, який щодня демонструє всьому світові неймовірну стійкість під обстрілами, відчуває гостру потребу у фахівцях, здатних не лише підтримувати життєдіяльність, а й відновлювати критичну інфраструктуру міста. Випускники теплоенергетики освітньо-професійної програми «Монтаж і обслуговування теплотехнічного устаткування і систем теплопостачання» зі спеціальності 144 Теплоенергетика Харківського фахового коледжу будівництва, архітектури та дизайну – це саме ті фахівці, чия невтомна праця забезпечує тепло та гарячу воду в оселях містян навіть у найскладніші періоди, і саме на їхні плечі ляже відповідальна місія та тернистий шлях післявоєнної відбудови нашої держави.

Функціонування системи освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, а також ефективних педагогічних та інформаційних технологій. Як під час війни, так і після її переможного завершення головним завданням освітньої галузі залишатиметься забезпечення високої якості знань на всіх рівнях. Саме тому цілком закономірним є впровадження інноваційних методик, забезпечення сучасними засобами навчання та актуальною науково-методичною літературою. Ці завдання вимагають особливого підходу до спеціальної підготовки майбутніх фахівців теплоенергетичної галузі, спрямованого на глибоке формування фахових та спеціальних компетенцій.

Важливу роль у формуванні цих компетентностей під час організації освітньої діяльності в Харківському фаховому коледжі будівництва, архітектури та дизайну відіграють сучасні інформаційно-комунікаційні технології. Використання ІКТ дає

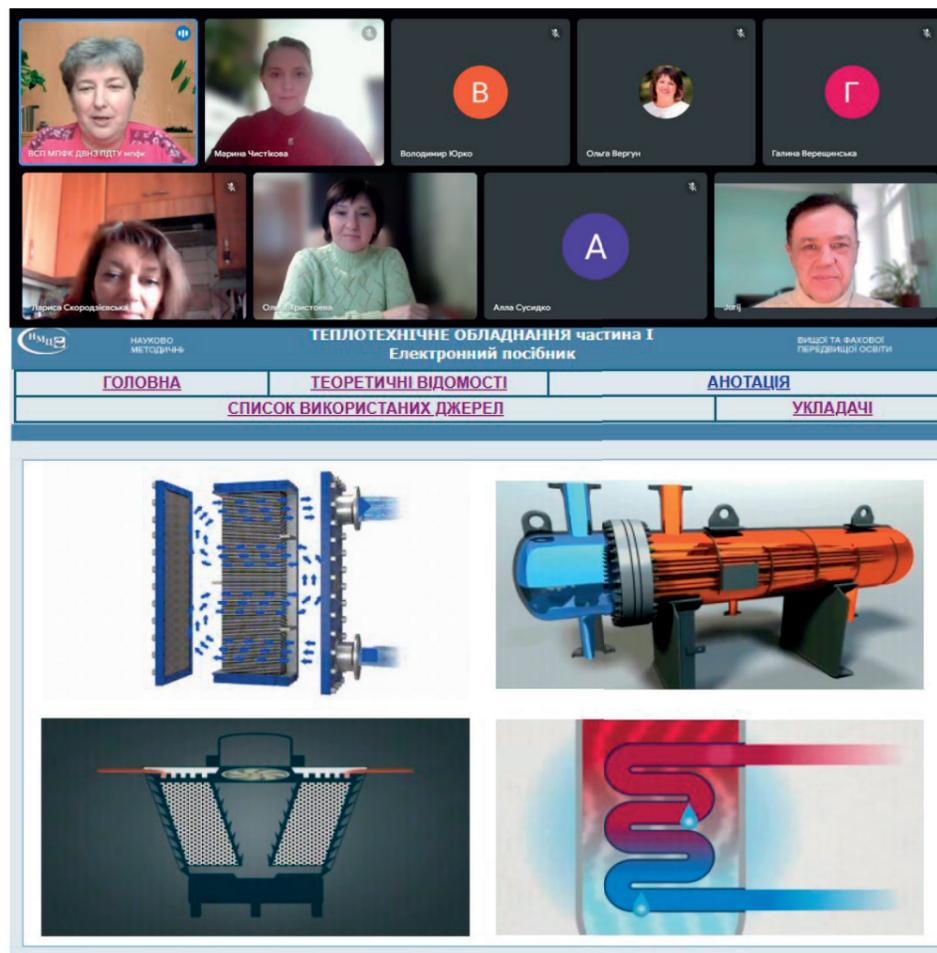
У сучасних умовах глобальної трансформації освітнього простору підготовка конкурентоспроможних здобувачів фахової передвищої освіти для теплоенергетичної галузі України стає одним із пріоритетних завдань кожного закладу освіти.

змогу зробити кожне заняття нетрадиційним, яскравим та змістовно насиченим, поєднуючи різні способи подачі матеріалу. Викладачі теплотехнічних дисциплін ХФКБАД успішно впровадили систему електронних навчально-методичних комплексів, які допомагають підтримувати актуальність бази знань та оперативно оновлювати навчальні матеріали відповідно до вимог часу.

Викладачі коледжу активно створюють авторські електронні навчальні посібники. Зокрема, електронний посібник з дисципліни «Теплотехнічне обладнання», розроблений викладачем теплотехнічних дисциплін освітньо-професійної програми «Монтаж і обслуговування теплотехнічного устаткування і систем теплопостачання» (автори Христоєва О.В. та Човган А.В.) вдало поєднує лаконічність гіпертекстового викладу з потужною візуалізацією: ілюстраціями, анімаціями та відеофрагментами.

Варто зазначити, що цей посібник та відповідна орієнтовна програма навчальної дисципліни розроблені в межах діяльності фахового методичного об'єднання зі спеціальності 144 Теплоенергетика, яке створене при Науково-методичному центрі ВФПО. Над виданням також працювала Човган А.В., викладач тепло- та енергетичних дисциплін освітньо-професійної програми «Експлуатація теплотехнічного і теплотехнологічного устаткування і систем теплопостачання» ВСП «Вінницький фаховий коледж Національного університету харчових технологій». Завдяки такій плідній співпраці з фахівцем іншої освітньо-професійної програми, що має відмінний регіональний профіль (харчова промисловість), електронний навчальний посібник «Теплотехнічне обладнання», який розміщено на сайті Науково-методичного центру ВФПО, вийшов достатньо універсальним і може бути ефективно використаний для підготовки фахівців-теплоенергетиків за будь-якою ОПП нашої спеціальності.

Процес створення та вдосконалення навчально-методичних матеріалів супроводжувався змістовним і професійним обговоренням на засіданнях ФМО, у яких активну координаційну та організаційну роль відіграє Юрій Борхаленко, завідувач відділу науково-методичного забезпечення технічної освіти Науково-методичного центру ВФПО. Він не лише координує діяльність фахового методичного об'єднання, а й бере безпосередню участь у його роботі: долучається до професійних дискусій, спрямовує обговорення ключових питань, ділиться власним методичним досвідом і фаховими напрацюваннями, допомагає узгоджувати підходи до розроблення навчально-методичного забезпечення. У тісній співпраці з головою, членами ФМО та робочими групами (авторськими колективами) він також бере участь в організації засідань, плануванні напрямів роботи, залученні викладачів до спільної методичної роботи, визначенні пріоритетних завдань і забезпеченні системності методичного супроводу підготовки фахівців, що сприяє підвищенню якості та сучасності освітнього процесу.

Електронний посібник «Теплотехнічне обладнання» був представлений спільноті викладачів теплоенергетики під час фахового методичного об'єднання зі спеціальності 144 Теплоенергетика, а його успішна апробація пройшла у Миргородському фаховому коледжі імені Миколи Гоголя НУ «Полтавська політехніка» та у ВСП «Маріупольський політехнічний фаховий коледж ПДТУ».

Крім того, викладачі теплотехнічних дисциплін нашого коледжу тісно співпрацюють з колегами в межах договорів про внутрішню академічну мобільність. Такі договори укладені з Вінницьким фаховим коледжем НУХТ та Київським енергетичним фаховим коледжем.

У рамках такої співпраці було проведено виїзне засідання в Київському енергетичному фаховому коледжі, де обговорювалися нові вимоги до кваліфікаційних робіт та проводився детальний огляд сучасного навчально-методичного забезпечення.

Оскільки кваліфікована та мобільна робоча сила є основою конкурентної економіки, особлива увага приділяється дипломному проектуванню. Дипломний проєкт у ХФКБАД – це не просто формальність, а кваліфікаційна робота, що підтверджує повну готовність випускника до реальної професійної діяльності. Захист проєктів у нашому коледжі традиційно демонструє високий рівень підготовки: студенти активно використовують цифрові технології, виконують графічну частину в AutoCAD та застосовують 3D-моделювання. Всі рішення захищаються за допомогою мультимедійних презентацій, а окремі здобувачі проводять бінарний захист іноземними мовами.

Перевагою проєктів є їхня реальна практична спрямованість на модерніза-

цію наявних систем та впровадження сучасних енергоефективних технологій, що охоплює повний цикл розробки від монтажних схем до економічного обґрунтування.

Фундаментальним складником навчання є проведення занять із використанням наочних зразків обладнання та макетів. Такий підхід максимально наближає освітній процес до реального виробництва, даючи змогу студентам власноруч досліджувати внутрішню будову сучасного теплотехнічного обладнання від лідерів ринку, як-от Danfoss, Herz чи ТОВ «Анкор-Теплоенерго».

Використання розрізів реального обладнання забезпечує візуалізацію складних процесів теплообміну та гідравліки, формуючи у майбутніх теплотехніків необхідний «технічний зір». Це закладає міцний фундамент професійних компетенцій, перетворюючи теоретичні знання на справжню майстерність через синергію з живим ритмом виробництва, виїзні заняття та екскурсії безпосередньо на промислові об'єкти.

Ефективність підготовки напряму залежить від взаємодії з роботодавцями, що регламентується відповідним Положенням, розробленим згідно із законодавством України. Коледж уклав стратегічні договори про співпрацю з гігантами галузі, як-от КП «Харківські теплові мережі», ТОВ «Анкор-Теплоенерго», МРК «Теплоенергія» та ТОВ «КЛК». Важливо, що ця співпраця є глибоко змістовною: наприклад, заступник директора ТОВ «КЛК» С.О. Швед безпосередньо бере участь у робочій групі з розробки освітньої програми, що дає змогу адаптувати навчання до реальних виробничих потреб.

продовження, початок на стор. 13

ЯК ГОТУЮТЬ МАЙБУТНІХ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКІВ: ПРАКТИКА І ДОСВІД

Спільне рецензування програм допомагає інтегрувати в них сучасні вимоги до енергоефективності та екологічної безпеки.

Надзвичайно важливим вектором є залучення практиків до освітнього процесу через захист курсових та дипломних проєктів, гостьові лекції та вебінари.

Важливим елементом популяризації професії є панельні дискусії «Кар'єрний старт. Перший крок у професію», де першокурсники мають змогу почути поради від практиків найвищого рівня. Зокрема, начальник теплового господарства Боярської громади Київської області, Сергій Сталюк під час онлайн-зустрічі, проведеної в листопаді 2025, зацентрував увагу на тому, що знання, отримані в аудиторіях, мають обов'язково підкріплюватися практичними навичками, наприклад, розумінням роботи запірної арматури на магістральних трубопроводах теплових мереж.

У березні 2025 року було проведено «Кар'єрний вебінар: Новини та перспективи теплоенергетичної та будівельної галузі від провідних роботодавців». Ця зустріч студентів 4 курсів з представниками підприємств, компаній, виробництв, проєктних бюро, які можуть бути потенційними роботодавцями, була організована з метою стратегічного планування кар'єри та поглиблення практичних знань випускників. Під час зустрічі були представлені презентації ключових роботодавців, проведено огляд інноваційних трендів, розглянуто вимоги до су-

часних фахівців.

Спікери детально розкрили, які Hard Skills (наприклад, знання новітніх технологій, робота з програмним забезпеченням) та Soft Skills (управління проєктами, командна робота, адаптивність) є критично важливими для молодих фахівців сьогодні. Студенти мали унікальну можливість поставити прямі запитання керівникам відділів кадрів та головним інженерам щодо можливостей стажування, проходження практики та умов працевлаштування у їхніх компаніях після отримання диплома. Представники компаній поділилися власним досвідом, показавши реальні приклади успішного кар'єрного зростання випускників на їхніх підприємствах, мотивуючи студентів до активного професійного розвитку.

Захід став важливою платформою для прямої взаємодії між майбутніми фахівцями та потенційними роботодавцями, сприяючи формуванню практично-орієнтованих знань у здобувачів освіти. Зокрема, виступив з доповіддю технічний директор ТОВ «КЛК» Геннадій Мануйлов.

Окремим фундаментальним напрямком співпраці є організація всіх видів практичної підготовки на базі підприємств-партнерів. У сучасних реаліях критичне значення мають і онлайн-лекції з технологічної практики для старшокурсників, які слугують своєрідним містком між академічною теорією та жорсткими вимогами реального об'єкта будівництва чи енергетики. Зокрема, така онлайн-лекція була проведена в

травні 2024 р. в рамках технологічної практики провідними фахівцями Харківської науково-виробничої фірми ТОВ «Анкор-Теплоенерго». Олексій Баскоєв та Олександр Хінкевич чітко та дохідливо виклали відомості про пристрій, класифікацію, конструктивні особливості, основні параметри та характеристики пластинчатих теплообмінних апаратів безперервної дії.

Крім того, у коледжі активно розвивається інститут менторства. Наш випускник Олексій Ларкін, який нині працює виконавцем робіт у ТОВ «КЛК», супроводжує практику студентів групи Т-31, допомагаючи їм опанувати професію на реальних об'єктах.

Якість освітнього процесу також підтримується через стажування викладачів безпосередньо на виробництві, що дає змогу інтегрувати реальні кейси у навчання.

Логічним завершенням цього комплексного циклу підготовки є працевлаштування випускників 2024 та 2025 років у МРК «Теплоенергія» та ТОВ «КЛК», що дає можливість молодим фахівцям одразу включатися у виконання відповідальних завдань з підтримки та відновлення життєдіяльності нашого незламного міста.

Підсумовуючи вищевикладене, можна стверджувати, що сучасна модель підготовки фахівців-теплоенергетиків у Харківському фаховому коледжі будівництва, архітектури та дизайну є цілісною екосистемою, де академічні знання, цифрові інновації та живий виробничий

досвід зливаються в єдиний потік професійного становлення. Сьогодні, коли наше місто-герой Харків та вся Україна проходять крізь вогонь випробувань, ми чітко усвідомлюємо, що кожне проведене заняття, кожна опанована технологія – це внесок у майбутню безпеку держави. Саме на плечі нинішніх здобувачів освіти та випускників років ляже найскладніша та найбільш почесна місія – масштабна післявоєнна відбудова України.

Процес відновлення вимагатиме не просто механічного повернення до старих схем, а повної модернізації енергетичного сектору на засадах енергоефективності, декарбонізації та впровадження інтелектуальних систем керування теплом. Наші фахівці, виховані на принципах синергії зі стейкхолдерами та навчені працювати з обладнанням останнього покоління, стануть тими драйверами змін, які зводитимуть нові, сучасні котельні, впроваджатимуть теплові насоси та відновлюватимуть магістральні мережі згідно з найвищими світовими стандартами.

Ми переконані, що саме така фундаментальна підготовка, загартована незламністю Харкова та підкріплена потужною підтримкою наших партнерів-роботодавців, дасть змогу випускникам коледжу стати архітекторами нової енергетичної незалежності України, забезпечуючи комфорт та тепло в кожній відбудованій оселі нашої вільної держави.

СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ ВСТУПНОЇ КАМПАНІЇ 2026 РОКУ В БАЛАКЛІЙСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

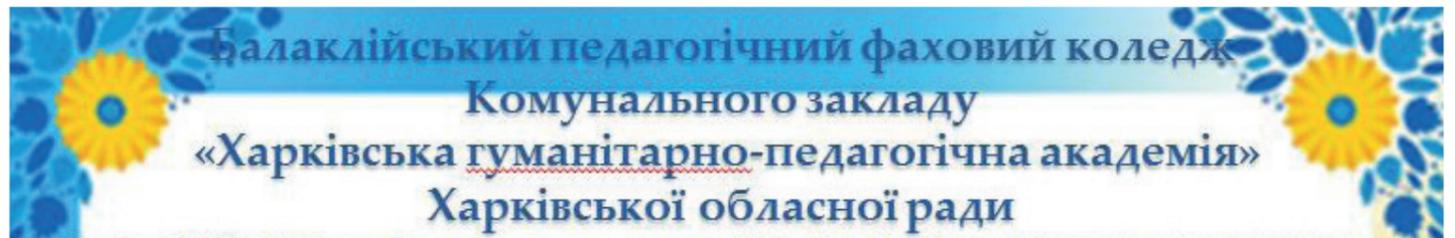

Юлія ШАПОВАЛ,
відповідальний секретар приймальної комісії Балаклійського педагогічного фахового коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Вступна кампанія 2026 року проходить в умовах докорінної трансформації освітнього ландшафту України, де ключовими критеріями вибору закладу освіти стають не лише престижність диплома, а й реальна безпека, сучасність та гарантована професійна затребуваність. Сучасна вступна кампанія – це не просто профорієнтаційна робота з потенційними вступниками, це справжній іспит на витривалість та гнучкість. Сьогодні, коли ми працюємо в умовах постійних викликів, для вступника та його родини головними питаннями є: «Чи це безпечно?», «Чи сучасні тут технології?» та «Чи знайде моя дитина роботу завтра?».

У Балаклійському педагогічному фаховому коледжі Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради ми зрозуміли: профорієнтація – це не тимчасова акція, а безперервний процес. Ми працюємо з поколінням «альфа» – молодими людьми, які не читають довгих надихаючих текстів, а віряють власним очам та швидкому цифровому контенту. Вони потребують швидкого доступу до інформації та візуального підтвердження якості навчання.

Саме тому ми зробили ставку на цифровий маркетинг, зробивши соціальні мережі основним майданчиком для формування довіри. Сьогодні наші основні осередки взаємодії з молоддю – це TikTok, Instagram, YouTube та Telegram, а для більш старшого покоління – Facebook. Ми зробили став-

БАЛАКЛІЙСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Галузь знань: А Освіта

А3 Початкова освіта (денна)
А2 Дошкільна освіта (денна/зачісна)

Як вступити в педагогічний коледж

093 552 56 87
050 28 55 211

Корпус А: вул. Володимирівська, 3
Корпус Б: площа Якова Чернігівця, 2

ку на щирість та сучасність. Обличчям нашого закладу стали самі студенти. Саме їхні драйвові Reels з фрагментами занять, запальна боді-перкусія, «бекстейдж» педагогічної практики та навіть гумористичні моменти студентського життя в гуртожитку, на парах та під час сесій збирають тисячі переглядів. Це і є наша найкраща реклама.

Ми впроваджуємо формат прямих ефірів «без краваток». У січні та лютому ми провели серію таких зустрічей, де потенційні вступники могли напряму запитати представників студентської ради та викладачів про все: від складності сесії до того, як проходить практичне навчання у дистанційному форматі. Такі відверті розмови дають змогу відчути атмосферу коледжу навіть тим, хто зараз знаходиться далеко від нашого міста. Для опера-

тивного збору контактних даних та вивчення освітніх запитів абітурієнтів під час зустрічей ми активно використовуємо цифрові опитувальники, що дають змогу автоматизувати обробку інформації в режимі реального часу. Такі інструменти допомагають нам швидко формувати базу потенційних вступників та підтримувати з ними персоналізований зв'язок через зручні месенджери. Завдяки доступності та простоті заповнення анкет зі смартфонів, ми отримуємо можливість миттєво реагувати на запити молоді, роблячи процес консультування максимально комфортним та прозорим.

Наш коледж розташований на території можливих бойових дій, і це наш головний виклик. Але ми щодня доводимо своєю роботою, що дистанційне навчання може бути і емоційним, і якісним. Ми не просто проводимо пари в Google Meet чи Zoom – ми створюємо цифрову спільноту, де кожен відчуває підтримку. Використання «віртуальних містків» дає нам змогу нівелювати бар'єри відстані, створюючи єдину спільноту попри кілометри екранів. Саме тому, наші випускники є нашою опорою в розповсюдженні позитивної інформації про свою Alma Mater. На днях відкритих дверей, які вже активно тривають

протягом лютого, ми знайомимо наших потенційних вступників з історіями успіху наших випускників. Серед них – переможці конкурсу «Учитель року», директори закладів освіти та просто професійно затребувані професіонали. Вони – найкраще підтвердження того, що наш коледж дає потужний старт. Ми показуємо чітку траєкторію: коледж – робота – університет для поглиблення знань.

Надзвичайно важливим вектором нашої роботи залишається спілкування з батьками як стейкхолдерами, які є нашими повноцінними стратегічними партнерами. Ми презентуємо Балаклійський педагогічний коледж як сучасний соціальний ліфт, де за декілька років студент здобуває реальний професійний інструментарій та шлях до фінансової незалежності, поки його однолітки в університетах лише опановують загальну теорію.

Для нас профорієнтація – це не просто реклама, а створення сучасного бренду закладу, де кожен викладач і студент є співавтором успіху. Формуючи спільноту однодумців, ми долаємо застарілі стереотипи про «технікуми» минулого, доводячи, що фахова передвища освіта – це найефективніший початок кар'єри.

СТРАТЕГІЇ СУЧАСНОЇ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ: ДОСВІД ВОЛОДИМИРСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ ІМЕНІ АГАТАНГЕЛА КРИМСЬКОГО ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Наталія ПОЛІЩУК, голова циклової комісії викладачів професійної, цифрової та математичної освіти,

Ольга ПОДВОРНЮК, викладач циклової комісії інформаційної, бібліотечної справи та словесності,

Світлана СЛЮСАРУК-ЛІТВІН, завідувач навчально-методичного кабінету

Володимирського педагогічного фахового коледжу імені Агатангела Кримського Волинської обласної ради

У часи, коли освіта стає об'єктом свідомого вибору молоді, традиційних методів залучення вступників уже недостатньо. Сьогодні боротьба за абітурієнта триває не на сторінках паперових буклетів, а в екранах смартфонів. Традиційні методи профорієнтаційної роботи поступово поступаються місцем динамічним цифровим стратегіям.

Сьогодні соціальні мережі, зокрема інстаграм, трансформуються з розважальних платформ у потужні інструменти репутаційного менеджменту та стратегічного маркетингу освітніх послуг. Створення позитивного іміджу закладу через візуальний сторітелінг дає змогу трансформувати суху інформацію про освітній процес у живий, емоційно привабливий бренд. Для Володимирського педагогічного фахового коледжу імені Агатангела Кримського Волинської обласної ради, що має глибокі історичні традиції, інтеграція в диджитал-середовище стала не просто вимогою часу, а стратегічним кроком до формування відкритої екосистеми взаємодії з поколінням «цифрових номадів» (Gen Z).

Центром тяжіння для майбутніх студентів стала інстаграм-сторінка @abityrient_vpfc_. Це не просто стрічка новин, а продуманий інструмент репутаційного менеджменту. Робота платформи базується на системному контент-плані, який чітко структурований за ключовими запитами аудиторії. Основні вектори комунікації (рубрикатор) такі:

- «Вступний Гайд» та «Чат абітурієнтів»: максимально корисна та доступна інформація про правила прийому.
- «Навчання» та «Практика»: демонстрація фахової підготовки, сучасних методик та перших професійних кроків студентів.
- «Дозвілля» та «Кримський Life»: неформальна сторона життя коледжу, яка створює відчуття спільноти.

Єдиний візуальний стиль усіх дописів забезпечує впізнаваність бренду, формує цілісне сприйняття закладу як сучасного та прогресивного.

Успіх інстаграм-комунікації залежить від наповнення сторінки. Автори контенту демонструють коледжанське життя у Reels та Stories. Студенти стають амбасадорами: розказують про свій день, знімають відео про заняття, чергування, волонтерство, мистецьке та спортивне дозвілля. Важливо представляти на фото і відео лофт-зони, сучасні авдиторії, творчі майстерні. У час вступної кампанії необхідно поширювати чіткі інфографіки: «Як подати документи?», «П'ять кроків до успішного вступу», «Чекліст для подання документів», «Реєструємо електронний кабінет» тощо.

Профорієнтація в інстаграмі – це марафон, а не спринт. Контент необхідно створювати та поширювати постійно: мінімум 3-5 сторіс на день та 2-3 дописи на тиждень. При цьому особлива увага приділяється етичним аспектам: дотриманню вимог кібербезпеки та захисту персональних даних учасників освітнього процесу. Адже довіра будується не лише на гарній картинці, а й на повазі до приватності.

Аналіз показників сторінки @abityrient_vpfc_ за період вступної кампанії та першого навчального семестру 2025/2026 навчального року підтверджує високу результативність обраної стра-

тегії цифрової профорієнтації. Статистика за січень-лютий 2026 року засвідчила збільшення кількості переглядів контенту та кількості підписників сторінки. Тільки впродовж цього періоду, тобто за 30 днів, контент розміщений на сторінці переглянули більше ніж 436 тисяч разів. Важливо зазначити, що 25,7% переглядів припадає на «не читачів», тобто тих, хто не підписаний на сторінку. Аналіз видів контенту засвідчив, що розповіді популярніші серед читачів каналу, а категорія Reels – серед «не читачів». Охоплення облікових записів за останні 30 днів становить майже 22 тисячі облікових записів. Такі показники свідчать про широке залучення нової аудиторії потенційних абітурієнтів.

Дані аналізу взаємодій – активних дій користувачів стосовно контенту або профілю, що є показником зацікавленості аудиторії демонструють більшу активність читачів та «не читачів» із Reels. Серед підписників досить популярними є також Stories.

Важливо підкреслити, що залучення значної частки нової аудиторії свідчить про успішне масштабування бренду закладу в інформаційному просторі. Завдяки впровадженню змістовних рубрик, що охоплюють як освітній процес, так і дозвілля, коледжу вдалося вибудувати відкриту екосистему, де студенти виступають активними амбасадорами закладу.

Узагальнюючи досвід впровадження інноваційної комунікаційної стратегії, можна стверджувати, що цифрова активність Володимирського педагогічного фахового коледжу імені Агатангела Кримського в мережі «Інстаграм» стала суттєвим чинником зміцнення його позитивного іміджу та інституційної впізнаваності. Такий підхід не лише підвищує рівень довіри до коледжу, а й формує сталу емоційну лояльність вступників, що є вирішальним показником успіху в умовах сучасного ринку освітніх послуг.

Цифрова профорієнтація коледжу – приклад того, як освіта може бути стильною, динамічною та по-справжньому близькою до молоді. Це інвестиція в майбутнє, що закладає підґрунтя для розбудови інноваційного освітнього середовища Волині.

ТИХА СИЛА МАЙСТРА: ФЕНОМЕН АНДРІЯ БІБКА

Про масштаб таланту інколи не кричать. Його не афішують. Його не виносять у заголовки новин. Ним просто захоплюються – мовчки, зосереджено, із внутрішньою повагою. Саме так проявляється феномен справжньої майстерності. Саме такою є професійна постать Андрія Бібка – майстра кераміки та мозаїки, педагога Миргородського фахового коледжу імені Миколи Гоголя Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», члена Національної спілки художників України.

Його роботи говорять голосніше, ніж він сам

У сучасному світі, де мистецтво часто супроводжується гучними презентаціями, активною саморекламою та інформаційним супроводом, постать Андрія Бібка вирізняється іншим виміром. Його сила – не в публічності. Його сила – в глибині. У концентрації. У відповідальності перед матеріалом. Він належить до тих майстрів, які не демонструють процес – вони просто творять.

Мозаїка і кераміка – не просто техніки у його творчому арсеналі. Це спосіб мислення. Це філософія форми. Це постійний діалог із матеріалом, який потребує терпіння, внутрішньої дисципліни та бездоганного професіоналізму.

Кераміка у виконанні Андрія Бібка – це не ремесло у вузькому значенні слова. Це пластична мова, в якій поєднуються традиція і сучасність, декоративність і глибинний сенс. Його роботи багатогранні за фор-

мою, складні за композицією, технічно досконалі.

Мозаїчні композиції майстра – це окрема історія. У них відчувається точність роботи з площиною, уважність до кольору та світла. Мозаїка вимагає стратегічного бачення та ювелірної роботи з деталлю. І саме ця здатність поєднувати масштаб і фрагмент формує його як художника високого рівня.

Роботи Андрія Бібка представлені не лише у виставкових просторах. Вони живуть у міському середовищі – в освітніх та інших закладах Миргорода. Андрій Бібка – учасник численних всеукраїнських і міжнародних виставок. Його творчий доробок – це безмежна кількість робіт, кожна з яких є самостійним художнім шедевром.

І водночас – жодної демонстративності. Феномен полягає саме в цьому поєднанні: масштабна творчість і особиста скромність.

Його мистецтво не потребує пояснень. Воно самодостатнє

П'ять років роботи у Миргородському фаховому коледжі імені Миколи Гоголя – період, який для багатьох міг би стати лише етапом адаптації. Для Андрія Бібка цей час став періодом інтенсивної творчої та педагогічної реалізації.

Він не просто викладає декоративно-прикладне мистецтво. Він формує професійне мислення.

Його студенти є переможцями та призерами конкурсів, активні учасники мистецьких проєктів, молоді митці, які вміють мислити матеріалом, бачити форму і відповідально ставитися до результату. Його заняття – це простір серйозної праці, зосередженості, професійної дисципліни.

Студенти бачать перед собою не лише викладача. Вони бачать майстра, який живе в тому, що викладає. І саме це формує довіру.

Педагогіка Андрія Бібка – це педагогіка тихої сили. Без гучних декларацій. Без зайвих слів. Через якість роботи.

Мистецтво як відповідальність

У творчості Андрія Бібка немає випадковості. Кожен витвір – продуманий, виважений, технічно довершений. У цьому відчувається внутрішня вимогливість до себе, професійна етика, культура праці.

Його діяльність є прикладом того,

як мистецтво формує простір довкола, впливає на середовище, на місто, на молоде покоління.

І, можливо, саме тому феномен Андрія Бібка полягає не в кількості виставок чи нагород, не в переліку досягнень – він у тому, що його роботи живуть, що його студенти зростають, що мистецтво поруч із ним не стає декорацією, воно стає сутністю.

Коли місто має митця, чиї твори стають частиною його культурного простору, а студенти отримують наставника, який живе мистецтвом, – це вже не просто професійний рівень. Це велич і масштаб.

Традиції Миргородського фахового коледжу імені Миколи Гоголя формувалися десятиліттями. Декоративно-прикладне мистецтво тут – історична основа, фундамент художньої освіти. Саме тому постать Андрія Бібка – не просто частина педагогічного колективу. Він візитівка закладу. Майстер, чия тиха сила підтримує традицію, утверджує сучасність і вибудовує майбутнє.

Віта КРИВЧУН,

методист Миргородського фахового коледжу імені Миколи Гоголя Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

продовження, початок на стор. 1

ІСТОРІЯ НАШОЇ СТІЙКОСТІ

Ольга КОВАЛЕНКО,
викладач Криворізького
будівельного фахового коледжу

У перші дні повномасштабної війни освітній процес опинився під загрозою. Повітряні тривоги, евакуації, невизначеність – усе це стало новою реальністю для освітян. Згадуючи 24 лютого 2022 року, день, коли зранку сумна звістка облетіла всю Україну, а над містами й селами літали ракети, в нашому коледжі мала б відбутися Міжрегіональна творча науково-дослідницька конференція «Україна – творчість молодих». Готувалися і викладачі, і студенти з різних міст, але, на жаль, війна обірвала плани освітян. Попри всі труднощі, адміністрація коледжу організувала дистанційне навчання. Викладачі адаптували програми до онлайн та змішаного формату, студенти продовжили здобувати знання, часто з різних міст і навіть країн. Освітній процес не зупинився. Вдень викладачі проводили заняття, а ввечері та вночі чергували в закладі освіти, сховище якого стало захистом для містян під час тривог.

В умовах війни педагоги підтримували студентів, сприяли їхній адаптації до нових умов, знаходили індивідуальний підхід до кожного, хто потребував допомоги. Зокрема, викладач Анжела Мазурова надала прихисток родині студента, будинок якого зруйнували росіяни. Переселенцям, які постраждали внаслідок ракетних атак, викладачі та студенти збирали необхідні речі, одяг. Такі вчинки свідчать про прояви людяності, доброти.

З перших днів війни коледжанська родина долучалася до волонтерських ініціатив, брала участь у благодійних акціях, плела маскувальні сітки, допомагала внутрішньо переміщеним особам. Студенти разом із викладачами організували благодійні ярмарки, на яких представляли вироби, виготовлені власноруч, а виторговані гроші передавали на потреби ЗСУ; неодноразово брали участь у міських благодійних ініціативах, як-от збір коштів на дрони та автомобілі для ЗСУ, за що директор коледжу Віта Ківітова була відзначена Подяками від виконкому Металургійної районної у місті Кривий Ріг ради та Громадської організації «Криворізька асоціація АРТ-культура». Освітній заклад став частиною великого національного спротиву.

Протягом чотирьох років у коледжі студенти активно навчалися. Молодь брала участь у наукових конференціях та олімпіадах, де демонструвала свої знання і неодно-

разово перемагала. Студенти долучалися до різноманітних спортивних заходів, змагань і турнірів з баскетболу, волейболу, а також займалися скелелазінням. За участь у громадському, волонтерському та спортивному житті коледжу й міста найактивніших викладачів і студентів було відзначено Почесними грамотами району, міста та області, що стало визнанням їхньої наполегливої праці, активної громадянської позиції, прояву патріотизму. Більшість випускників коледжу була працевлаштована в міські будівельні організації, решта – продовжила навчання у вищих закладах освіти.

До 1000 днів російсько-української війни у коледжі було відкрито музейну кімнату. Експонати для неї збирали викладачі та студенти: світлини, документи, особисті речі, символіку та матеріали, що відображають події сьогодення. Окреме місце в експозиції займають фото загиблих випускників коледжу, які віддали своє жит-

тя за незалежність України. Музейна кімната стала простором пам'яті й шани, місцем проведення виховних заходів та зустрічей, що допомагають зберігати історію та формувати в молоді почуття відповідальності й патріотизму.

На жаль, війна триває, але ми вдячні Збройним силам України за можливість навчати й навчатися. Завдяки їхній мужності освітній фронт продовжує працювати, адже стійкість – це щоденна праця, відповідальність, взаємопідтримка і віра в перемогу. Чотири роки повномасштабної війни довели: нас неможливо зламати. Криворізький будівельний фаховий коледж продовжує готувати фахівців, які відбудовуватимуть державу, розвиватимуть економіку, зміцнюватимуть громади.

Ми разом пройшли складний шлях. І разом продовжуємо рухатися вперед, з вірою, гідністю та впевненістю у спільній перемозі!

ПАРТНЕРСТВО, ЩО ФОРМУЄ СИЛЬНИХ. ВОЛОНТЕРСТВО ЯК НАШ ЩОДЕННИЙ ВИБІР

Оксана КОЛЕСНИК,
заступник директора з виховної
роботи КЗ СОР «Лебединський
педагогічний фаховий коледж»

Особливо гостро це відчувається зараз, у ЛЮТОМУ. Цей місяць для кожного українця став символом незламності. Ми підходимо до чергових роковин повномасштабного вторгнення, і наша відповідь ворогові – це наша єдність та щоденна праця заради перемоги.

ЛЮТИЙ... Лютий для всієї України – особливий місяць. Це час глибоких роздумів, пам'яті та єднання. Наш освітній календар наповнюється сенсами, які формують справжнього громадянина: відзначаємо День єднання, коли ми ще раз доводимо, що наша сила в консолідації, День Державного Герба України – символ нашої тисячолітньої спадкоємності, вшануємо тих, хто першим став до бою за нашу свободу – День пам'яті Героїв Небесної Сотні, відзначаємо Міжнародний день рідної мови – день, що символізує нашу ідентичність. І саме ЛЮТИЙ повертає нас до роковин повномасштабного вторгнення росії в Україну. Ця подія, яка змінила кожного з нас...

Для нашої коледжанської родини це не лише дати в календарі. Це зміст нашої роботи, наша щоденна відповідальність і наше переконання: ми виховуємо покоління, яке залишиться в Україні, яке відбудуватиме державу і зміцнюватиме її своїм професіоналізмом та громадянською позицією.

Педагогіка партнерства – це не теорія, а стиль життя. Сучасний педагогічний заклад фахової передвищої освіти сьогодні – це освітній простір де гартується свідомість, незламна особистість. Ми формуємо не просто фахівця, а справжнього патріота, здатного до емпатії, соціальної відповідальності та активної громадянської позиції.

Саме тому в основі нашої виховної системи є педагогіка партнерства. Це модель, де студент, викладач, батьки та громада є рівноправними учасниками спільної справи. Ми не просто навчаємо. Ми взаємодіємо, підтримуємо, довіряємо.

Волонтерство – це практичний патріотизм. У Лебединському педагогічному фаховому коледжі волонтерство стало частиною освітнього процесу. Це і є та сама «педагогіка партнерства» в дії. Волонтерська діяльність для нас – це не епізодична ініціатива, а системна дія, яка стала частиною професійного становлення наших студентів.

Ми робимо те, що робить зараз кожен студент в Україні, але цей лютий загарто-

Сьогодні освіта вийшла за межі навчальних аудиторій. Тепер це не лише лекції, а реальні справи: від волонтерських зборів до підтримки тих, хто поруч. У Лебединському педагогічному фаховому коледжі, перебуваючи у прифронтовій зоні, ми доводимо, що здобувати знання можна і в тилу, і в укритті, перетворюючи кожен ініціативу на фундамент майбутньої відбудови України. Ми будемо середовищем, де кожен відчуває себе не просто слухачем, а активним творцем змін.

ує нас сильніше, ніж будь-коли. Поміж дистанційними лекціями ми плетемо сітки, виготовляємо окопні свічки, організуємо збори на дрони, Starlink, тепловізори, антидронові сітки та вшануємо пам'ять наших героїв-випускників, доводячи, що студентство – це рушійна сила, яка відбудує державу. Ми проводимо благодійні ярмарки та акції: «Dobro-Ярмарок», «Добрі справи до світлого дня», «Подаруй книгу захиснику та захисниці», «#Смілива_гривня», «Здай макулатуру! Підтримай ЗСУ», «Зігрий Героя», «Різдвяні подарунки для воїнів».

Студентське самоврядування – це територія ініціативи. Волонтерство стало школою лідерства, відповідальності та емпатії. Майбутні педагоги вчаться співпереживати, організовувати, працювати в команді і розуміють соціальну значимість своєї професії. Саме так формується практичний патріотизм.

Рушійною силою багатьох проєктів є студентська держава «ОЛЕАНДА» – представницький орган студентського самоврядування коледжу. Це не формальний орган, а справжній генератор ідей. Через самоврядування реалізується модель «Студент – Громадянин – Патріот». Молодь не чекає вказівок, вона ініціює, організовує, відповідає за результат. І це надзвичайно важливо в умовах, коли країні потрібні активні, свідомі та небайдужі люди.

Соціальне волонтерство та інклюзія. Окремий напрям нашої волонтерської діяльності є соціальне волонтерство. Студенти спеціальності «Соціальна робота» працюють із дітьми з особливими освітніми потребами на базі інклюзивно-ресурсного центру та навчально-реабілітаційного центру громади, допомагають людям з інвалідністю місцевої ГО «Фенікс».

У гуртожитку коледжу діє місце тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб. Студенти проводять для дітей розвивальні заняття, майстер-класи, надають інформаційне консультування. Це не лише допомога. Це реальний досвід професійної діяльності, розвиток толерантності, навичок соціального супроводу й людяності.

Співпраця з громадськими організаціями та розвиток молодіжного руху. Коледж активно співпрацює з громадськими організаціями «Ліга сучасних жінок», «Берегині Лебединщини», «Проліска», «Клуб рибалок України», «Волонтери Лебединщини». Молодь долучається до всеукраїнських і міжнародних проєктів, тренінгів із медіаграмотності, кібербезпеки, психологічної стійкості. Це дає змогу не лише розширювати світогляд, а й готуватися до активної участі у відновленні України.

При коледжу функціонує Сумський обласний центр ВГО «Всеукраїнська культурно-освітня асоціація гуманної педагогіки». Ця взаємодія створює унікальне освітнє середовище, що дає змогу студентам гартувати патріотизм у реальних справах та водночас опановувати високі

стандарти педагогічної етики. Співпраця з Асоціацією допомагає майбутнім освітянам усвідомити свою місію: виховувати вільну особистість через повагу, рівність та віру в потенціал кожної дитини.

Мотивація до навчання зростає, коли студенти інтегровані у глобальні проєкти. Це реалізовується через співпрацю із молодіжними організаціями нашої громади: МЦ «Атмосфера» та ГО «Switch on», лідерами яких є випускники нашого коледжу. Ми переконані, що молодь має бути не спостерігачем, а учасником змін.

Моніторинг як турбота про якість. Для нас важливо не лише діяти, а й аналізувати результат. У коледжі впроваджено систему моніторингу якості виховної роботи, адже ми вивчаємо рівень партнерства, мотивацію до волонтерства, стан безпекового середовища. Ухвалено «Положення про волонтерську діяльність працівників та студентів», що дає змогу офіційно визнати й підтримувати волонтерські досягнення.

Пам'ять і дія – основа нашого виховання. ЛЮТИЙ – це час глибокої пам'яті. Години спілкування, зустрічі з військовими, волонтерами, тематичні заходи до Дня єднання, Дня Герба, Дня пам'яті Небесної Сотні, Міжнародного дня рідної мови, День спротиву окупації АР Крим формують у студентів розуміння, що свобода має високу ціну.

У коледжі реалізуються проєкти: «Мій Герой» – збір історій про рідних-захисників; галерея Пам'яті та проєкт «Збере-

жемо пам'ять» – вшанування загиблих випускників; конкурс «Pro_Лебединщину» – дослідження історії рідного краю та шанування місцевих героїв. Також діє студентське науково-історичне та екологічне товариство, працюють гуртки національно-патріотичного і військово-патріотичного спрямування, українського танцю, народного співу, рідної мови, що плекають культурну спадщину та ідентичність.

Ми формуємо глибоке усвідомлення цінності свободи, мови, державних символів і приналежності до долі своєї країни.

Наша візія: покоління відбудови. Війна за незалежність України стала викликом, але водночас і моментом дорослішання для молоді. Ми робимо все, щоб сформувати покоління, яке обов'язково залишиться в Україні, яке буде професійним, конкурентоспроможним, критично мислитиме, шануватиме пам'ять та активно долучатиметься до відбудови держави.

Волонтерство – це «візитівка» Лебединського педагогічного фахового коледжу. Поєднання академічного навчання, партнерства з громадою та служіння країні є фундаментом сучасної передвищої освіти.

Лише в єдності, довірі й спільній праці ми зможемо подолати ворога та збудувати сильну, вільну УКРАЇНУ. І ми впевнені, що НАШІ студенти стануть саме тим поколінням, яке це зробить.

ВИХОВУЄМО СЕРЦЕМ: БЛАГОДІЙНІСТЬ ЯК НАШ ФУНДАМЕНТ НЕЗЛАМНОСТІ

Ольга ПИЛИПЕНКО,
доктор філософії,
голова РМО викладачів
інформатики та комп'ютерної техніки
Північного регіону
м. Кривого Рогу

Щороку наш заклад (@fket_duet.edu.ua) ініціює масштабний передріздвяний збір «Мішечки добра», який об'єднує викладачів, студентів, батьків і друзів коледжу. Ми діємо за трьома стратегічними напрямками:

- «Мішечок №1 для дітей» – турбота про вихованців інтернатів та дітей з декупованих територій;
- «Мішечок №2 для ЗСУ» – адресна допомога нашим захисникам;
- «Мішечок №3 для зоо» – підтримка тварин у притулках, які постраждали від війни.

Кожен такий «мішечок» – це не просто пакунок, а свідчення того, що ми пам'ятаємо про кожного. Зазвичай нам вдається зібрати близько 3-5 тисяч гривень на кожен напрям, що конвертується у реальну допомогу.

Після завершення збору студенти-волонтери коледжу особисто займаються закупівлею необхідних речей відповідно до кожного напрямку. Зокрема, коштом, зібраним у межах ініціативи «Мішечок №1 для дітей», ми щороку формуємо та закуповуємо «Пакети добра». Ця допомога спрямовується до Криворізького проекту підтримки дітей-сиріт та дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах (СЖО), що реалізується на базі Культурно-громадського центру «Шелтер+» (соціальні мережі проекту: @dobrapaket, @compras.kr). Така співпраця дає нам змогу бути впевненими, що кожна гривня перетворюється на реальну підтримку для маленьких українців, які сьогодні потребують найбільшої турботи.

Кошти, зібрані в межах напрямку «Мішечок №2 для ЗСУ», оперативно спрямовуються на закриття актуальних запитів наших воїнів. Частина фінансів було передано на виготовлення димових шашок. Ці засоби критично важливі і допомагають приховати переміщення та рятують життя під час евакуації військових з-під ворожих обстрілів.

Окремим важливим етапом стала допомога пораненим Захисникам та Захисницям, які перебували у стабілізаційному пункті на сході України. Отримавши конкретний перелік потреб від військового медика бригади Військового госпіталю (селище Десна), ми закупили та передали все необхідне: 10 пар чоловічих калаш, 20 пар шкарпеток, змінний одяг та засо-

Сьогодні бути людиною – це означає підтримувати, ділитися теплом та бути надійним тилом для тих, хто цього потребує. У Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж економіки і технологій Державного університету економіки і технологій» ми переконані: сучасна освіта – це не лише професійні навички (hard skills), а й формування ціннісного каркаса особистості. Саме тому благодійність стала невід'ємною частиною нашого освітнього процесу.

би гігієни, що є життєво необхідними під час евакуації. Звісно, не обійшлося і без домашніх смаколиків, які є нагадуванням про рідну домівку.

Студентська спільнота коледжу щиро пройнялася долею кожного захисника України та прагнула допомогти якнайшвидшого їхнього одужання.

Не залишаємося без уваги і тих, хто не може попросити про допомогу самотійно. Кошти, зібрані за напрямом «Мішечок №3 для зоо», спрямовуються на закупівлю необхідних речей за запитами конкретних притулків. Зокрема, ми налагодили сталу підтримку безпритульних тварин, якими опікується волонтерка Галина Найдюк (@dopomoga_hvostikam.kr) з ГО «Промінь Життя – безпритульним тваринам Кривого Рогу» (@prominzittya). Окрім закупівлі кормів для наших молодших друзів, допомога надається і притулку «Дім Врятованих Тварин «Фея» (@dim_vratovanih_tvarin_fea). Для них ми передаємо іграшки для котів, гелі для прання, пелюшки, серветки та інші побутові речі, які є критично важливими для догляду за підопічними.

У кожному з цих притулків на перетримці перебуває понад 30 собак та 20 котів. У кожного хвостатика – своя непроста, а часто й трагічна історія: хтось постраждав у ДТП, когось покинули напризволяще, а когось врятували з вулиці ще малюком. Проте завдяки небаждужим серцям нашої спільноти ці тварини отримують шанс на гідне життя.

Ми щиро вдячні всім, хто долучився до збору, ці люди – справжній приклад того, як доброта та єдність здатні змінювати світ. Окрема подяка волонтерам за їхню безмежну любов, терпіння та щоденну натхненну працю. Якщо ви мрієте знайти вірного чотирилапого друга та подарувати йому дім, то краще звертайтеся до притулків. Разом ми можемо змінити долю цих чудових пухнастиків!

Наша ініціатива «Мішечки добра» – це набагато більше, ніж просто збір коштів чи речей для тих, хто цього потребує. Це символ нашої незламності та свідчення того, що навіть у найскладніші часи українське серце залишається відкритим для чужого болю. Кожен такий «мішечок» дарує надію: дитині, яка чекає на різдвяне диво; воїну, який відчуває підтримку рідного тилу; покинутій тварині, що отримує шанс на життя. Для наших студентів така діяльність стає найкращим уроком людяності та громадянської відповідальності, адже вони вчаться робити добрі справи не лише за підручниками, а через власні добрі вчинки. Ми щиро віримо, що світло наших справ обов'язково перемаже будь-яку темряву, а спільні зусилля наблизять довгоочікуваний мир та процвітання нашій Україні.

Окремою яскравою сторінкою нашої волонтерської діяльності є щорічна участь у Всесвітній акції #ЩедрийВівторок. Традиційно Національний банк України разом із партнерами готує низку заходів, присвячених культурі благодійності, до яких наш коледж долучається з осо-

бливим натхненням. Активність та результативність нашої спільноти неодноразово відзначалися подяками та сертифікатами за вагомий внесок у добрі справи.

Одним із найпомітніших проєктів стала участь в акції #SuperCoins від НБУ (@harazd.bank.gov.ua, @ТАЛАН – центр фінансових знань) та благодійного фонду @Superhumans Center. Ми організували масштабний збір «супермонет» на допомогу «суперлюдям». Усі зібрані кошти були спрямовані на реабілітацію та протезування українських військових, які постраждали внаслідок бойових дій.

Проте ми вирішили надати цій акції ще й творчого змісту. Із тисяч зібраних монет студенти створили мозаїку – емблему Повітряних сил Збройних сил України. Цей артоб'єкт став символом нашої вдячності «вартовим неба» та доказом того, що навіть дрібні монети, об'єднані спільною метою, здатні перетворитися на потужну підтримку для наших захисників.

Звісно, нашою внутрішньою ініціативою ми не обмежуємося, адже сьогодні кожен заклад освіти прагне стати частиною великого загальнонаціонального руху підтримки ЗСУ. Наш коледж активно долучився до Всеукраїнської акції «Ворогам – кришка», ініційованої Благодійним фондом «ОВЕС» у межах проєкту «Крила».

Мета цієї акції надзвичайно шляхетна та практична: перетворити пластикові відходи на дрони для наших захисників. Проєкт передбачає збір пластикових кришечок від тари для харчових продуктів: пляшок для води, соку, молочних продуктів, соусів тощо.

Для нашої спільноти це стало подвійним викликом – і екологічним, і патріотичним. Спільними зусиллями співробітників та студентів коледжу нам вдалося зібрати значну кількість сировини, яку ми регулярно, великими партіями, передаємо координаторам проєкту. Ми розуміємо, що кожна така кришечка – це реальний внесок у закупівлю безпілотників, які стають «очима» та захистом для наших воїнів на передовій.

Особливе місце у волонтерському житті нашого закладу посідає виготовлення окованих свічок – символів тепла та світла,

які зігрівають наших героїв у найхолодніші дні. Ця ініціатива, започаткована Радою студентського самоврядування коледжу, перетворилася на постійну та злагожену роботу.

До збору необхідних матеріалів – бланшанок, картону та парафіну – активно долучаються не лише студенти та працівники закладу, а й усі небаждужі мешканці нашої громади. Процес виготовлення свічок у коледжі завжди проходить у надзвичайно щирій та дружній атмосфері. Це той час, коли за спільною працею молодь усвідомлює важливість своєї допомоги, а кожен виготовлений виріб стає маленьким внеском у велику Перемогу. Завдяки цій невтомній праці на фронт було передано сотні свічок, які допомагають захисникам облаштовувати побут у польових умовах.

Для забезпечення сталого виробництва та закупівлі необхідної кількості парафіну ми шукаємо креативні шляхи залучення ресурсів. Успішним кейсом став благодійний Instagram-аукціон ялинкових прикрас. Наші талановиті студенти власноруч виготовляли унікальні новорічні вироби, які ставали лотами на офіційній сторінці коледжу. Кожен підписник міг запропонувати свою ціну в коментарях, а переможець, який зробив найбільшу ставку, отримував ексклюзивну прикрасу. Усі виручені кошти були спрямовані на придбання матеріалів для свічок, що вкотре довело: творчість молоді – це потужна зброя в тилу.

Реалізація таких масштабних ініціатив була б неможливою без підтримки всієї педагогічної спільноти, в.о. директора Алли Максимової та заступника директора з виховної роботи Наталії Нечай. Їхнє натхнення, віра в студентські ідеї та всебічна підтримка кожної благодійної ініціативи є тим рушієм, що об'єднує нас навколо спільних цінностей.

Студенти, небаждужі громадяни, співробітники коледжу продемонстрували неймовірну згуртованість. Разом ми не просто допомагаємо – ми виховуємо покоління переможців, для яких людяність є основою життя!

ІМПРЕЗА, ЩО ПОЄДНАЛА СТОЛІТТЯ БОРОТЬБИ

Тетяна БАШУРИНА,
викладач іноземних мов
Івано-Франківського фахового
коледжу технологій та бізнесу

Це був не просто виховний захід. Це була глибока емоційна подорож крізь століття – від героїчних сторінок української історії до трагічних і водночас величких подій Революції Гідності.

«Батьківська хата, мамина пісня, бабуся вишиванка, старі жорна, що годували дітей у тяжкі роки. Портрет найдорожчої людини на стіні. Це наші символи. Наші обереги. Наше ДНК». Саме з цього розпочалася імпреза. У руках ведучої червона стрічка. Тонка, але промовиста. Вона стала наскрізним символом імпрези: крові, жертвності, єдності поколінь і безперервності боротьби. Під звучання музики лунали слова про найдорожчих людей у нашому житті. Про тих, кого ми знаємо, хто обіймає наше життя своєю присутністю, і про тих, кого не знали особисто, але чия жертва вистелила нам стежину життя для віри, для переміни, для глибокого усвідомлення цінності української особистості в світовому просторі, хто життя віддав заради рідних по землі, заради землі рідної. Хвилина мовчання. На екрані горить свічка, в залі застигла тиша. Тиша, що говорить гучніше за будь-які слова.

У нашій історії не було і століття, коли б українці не боролися за своє право бути вільними та незалежними з надією на краще майбутнє. Упродовж імпрези червона стрічка переходила з рук у руки, поєднуючи історичні епохи. Студенти в образах історичних постатей говорили від першої особи – так, ніби час стирав межі. Лунали слова князя Костянтина Івановича Острозького про перемогу в битві під Оршею 1514 року, як символ честі та гідності українського війська. Говорив гетьман Юрій Виговський про тріумф під Конотопом 1658 року, як доказ сили та єдності козацької держави. З боєм і гідністю звертався до нащадків Іван Мазепа, згадуючи поразку під Полтавою 1709 року, поразку, що не зламала дух, а лише загартувала прагнення до свободи. Окремою сторінкою стали подвиги українських січових стрільців 1914 – 1915 років (оборона гори Маківки та гори Лесоня), боротьба за майбутнє, яке тоді ще тільки народжувалося. І, звичайно, Герої

19 лютого, напередодні Дня Героїв Небесної Сотні, у Івано-Франківському фаховому коледжі технологій та бізнесу відбулася національно-патріотична імпреза театралізованого формату «Пам'яті Небесної Сотні», підготовлена викладачем і студентами закладу.

Крут – юнаки, які в 1918 році свідомо стали щитом для держави, що лише постала, бій, який став символом самопожертви та відданості рідній Україні. Кожна історична подія супроводжувалася відеоматеріалами та фотохронікою, які наочно демонстрували героїзм, силу духу та жертвність українського народу крізь століття. Минуле переставало бути абстрактним. Воно ставало живим голосом, живим боєм, живою відповідальністю. І, звісно, Майдан: історія писалася на наших очах і ціною цієї історії стали людські життя.

Кульмінаційною частиною імпрези стала реконструкція подій Революції Гідності на Майдані Незалежності. Студенти відтворили хронологію протестів: від 21 листопада 2013 року, коли перші мітинги зібрали близько півтори тисячі людей, до кривавого лютого 2014 р. Згадувалися перші жертви: Сергій Нігоян та Михайло Жизневський. Наймолодший Герой Небесної Сотні: Назарій Войтович та наш земляк – Роман Гурик. Звучала поезія про зустріч Героя Крут і майданівця Сергія в «Саду едемському» – про страшну історичну паралель: «Тоді померли ми, щоб ви нам жили». А вас вбивають... Вас тепер за що?».

Події січня й лютого 2014 року: сутички на Грушевського, розстріли на Інститутській, перетворений на лазарет готель «Україна», притулок у Михайлівському соборі – поставали перед глядачами не як сухі факти, а як трагедія живих людей. Жорстокі розстріли мирного населення стали переломним моментом Революції.

Під звуки жалобної пісні «Плине

кача...» студенти винесли портрети Героїв Небесної Сотні. Лампадки на підвіконнях. Світло, що тремтить. Лунали монологи матерів, коханих, дітей, колег загиблих. Слова сина матері: «Мам, я не міг інакше...», хлопчини Устима Голодюка до дівчини: «Рабів до раю не пускають...», доньки, яка стала сильною, бо так навчив батько: «...ти ж сильна».

Це був момент, коли глядачі вже не стримували сліз. Бо перед ними були не просто портрети з іменами... а сини, кохані, батьки, друзі.

Червона стрічка, що проходила крізь усю імпрезу, у фіналі стала символом не лише пам'яті, а й відповідальності. Місток між минулим і майбутнім.

Аж раптом глядачі чують ніжний голос майбутнього: маленька дівчинка, уособлення великої української надії, розриває своєю присутністю страшний біль, який несеться по венах червоної нитки. «Я ваша надія! Ви хвилюєтеся, чому я така

маленька? Не хвилюйтеся, я обов'язково виросту, у мене ще все життя попереду!» Наче тихий промінь світла прорізав темряву скорботи, її слова лагідно торкнулися кожного серця, нагадуючи: навіть після найтемнішої ночі сходить світанок.

Імпреза «Пам'яті Небесної Сотні» стала символічним містком між різними епохами боротьби українського народу – від Орші до Майдану. Вона не просто ознайомила глядачів із історичними подіями. Вона сформувала відчуття національної свідомості, глибокої поваги до минулого та громадянської відповідальності за майбутнє. Бо історія – це не підручник. Це ланцюг людських дол. А це означає, що Герої живі. У нашій пам'яті. У наших вчинках. У нашій боротьбі.

Ця імпреза стала нагодою замислитися про минуле, осмислити сьогодення і згуртуватися навколо ідеї сильної, незалежної та вільної України. З надією у майбутнє.

СПРАВА ЧЕСТІ ДОВЖИНОЮ В ЖИТТЯ: ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРА РУДНІЦЬКОГО

Коростишівщина знає його як талановитого айтівця, майстерного фотографа та відважного воїна. Олександр Рудницький прожив життя, наповнене пошуком істини, любов'ю до швидкості та беззаперечним патріотизмом.

Він народився 10 грудня 1983 року в родині вчителів на Овруччині, у селі Ігнатпіль. Проте справжнім домом для Олександра став Коростишів, куди сім'я Рудницьких – Юрій Іванович та Людмила Валентинівна – перебралася наступного року.

Маленький Саша дивував дорослих своєю допитливістю. Поки однолітки лише бавилися іграшками, він у п'ятирічному віці самотужки опанував читання, використовуючи як підручник енциклопедію. Його дитинство пройшло під знаком нескінченних «чому?» та «що це?». Навчання в Гуманітарній гімназії №5 стало для нього часом самоствердження: він завжди підносив руку, прагнучи поділитися знаннями, яких у нього було вдосталь. Ще підлітком Олександр виділявся серед друзів глибиною думок. Його цікавило все: від технічних новинок в авіації до складних суспільних питань. Юнацьке захоплення фотографією в гуртку Станції юних техніків згодом переросло в справжню пристрасть.

Шлях у професію був свідомим. Після дев'ятого класу він почав навчання в Коростишівському педагогічному училищі, але покликання до ІТ-сфери перемогло. Олександр продовжив навчання в Бердичівському технологічному коледжі, який успішно закінчив у 2003 р. Вищу освіту здобув у Національному авіаційному університеті. Майстерне володіння англійською та глибокі знання програмування відкрили перед ним двері закордонних ІТ-компаній. Попри успішну кар'єру за межами країни, у 2015 році Олександр зробив вибір на користь Батьківщини. Він повернувся в Україну, щоб змінити клавіатуру на зброю і стати на захист держави в лавах АТО.

Для дружини Олени він завжди залишатиметься «найкращим чоловіком у світі». Разом вони виховували сина Івана. Олена згадує Олександра як людину

вняткові ерудиції: він писав прозу, постійно вдосконалювався й водночас умів бути душою компанії, поєднуючи філософську мудрість із добрим гумором. Фотографія була для нього способом зупинити мить. Олександр бачив красу в усьому: від масштабних пейзажів до макрозйомки та щирих дитячих посмішок.

Ще однією пристрастю молодого чоловіка був рух. Мотоцикл Yamaha V-Max став повноправним членом родини. Разом із дружиною вони об'їздили всю Україну. У цих мандрах Олександр наче поспішав жити, навчаючи кохану цінувати кожен момент. Його неприйняття фальші, загострене почуття справедливості та безмежна любов до України стали тими орієнтирами, за якими він звиряв кожен свій крок. Для бойових побратимів він був «Рудиком» – надійним снайпером, який знав ціну кожному пострілу. Військовий шлях Олександра розпочався 2016 року в складі легендарної 95-ї ОДШБр. Згодом було професійне навчання снайперської справи та роки служби в 58-й мотопіхотній бригаді.

Коли в 2021 році контракт добіг кінця, Олександр понад усе прагнув надолужити час із сином. Своєрідною подорожжю-заповітом став їхній візит на Хортицю. Батько хотів, щоб Іван на власні очі побачив велич козацької слави, яку він сам так віддано захищав.

Ранок 24 лютого 2022 року не залишив місця для вагань. Олександр добровільно повернувся до строю в перший же день повномасштабного вторгнення. Спочатку була оборона Київщини, а згодом – складні завдання в розвідці 46-ї окремої аеромобільної бригади на півдні країни.

Трагічний відлік для родини розпочався 27 липня 2022 року біля села Білогірка, що на Херсонщині. Рік невідомості, рік

болючої надії та очікування... Лише після деокупації території стало відомо: того липневого дня старший солдат Олександр Рудницький прийняв свій останній бій. Він повернувся додому на щиті майже через рік після загибелі. 24 липня 2023 року Коростишів здригнувся від реву мотоциклів – так з другом прощалося байкерська спільнота. Брати-байкери, які цінували його не лише за золоті руки механіка, а й за безвідмовну готовність допомогти, прибули звідусіль, щоб віддати шану воїну.

Пам'ять про Олександра залишилася не лише в нагородах – медалях за звитягу, знаках пошани та відзнаках за оборону держави, – а й у його творчості. «Бородатий фотограф» залишив по собі величезний архів – 440 гігабайтів життя, закарбованого на знімках.

Його життя – це історія про те, що справжня інтелігентність завжди йде пліч-о-пліч із мужністю, а професійний успіх не має сенсу без любові до своєї землі.

Я викладала в Саші українську мову та літературу в Гуманітарній гімназії №5 з 5 по 9 клас. Але знайома з ним була ще раніше, бо наші батьки працювали в педагогічному училищі, тому якимось ми разом поїхали на море. Сашкові було років 4. Дуже балакучий, часто щось розказував, а коли його не слухали, брав обличчя співбесідника в руки, повертав до себе й казав: «Слухай!».

Сашко сидів за останньою партою, хоча інші столи були вільні. На уроках любив малювати ручкою чи простим олівцем. Здавалося, що він настільки захопився малюванням, що нічого не чує. Але ні, Сашко завжди правильно відповідав на поставлені питання. Розумний був хлопець. А ще серйозний не по роках, совісний і відповідальний. Якимось він випадково вдарив однокласницю. Попросив вибачення. Дуже переживав, настільки,

що дівчинка, яку він ударив, почала заспокоювати його.

Саша був чесною та порядною людиною. Мав багато друзів.

Я дивилася відео святкування його дня народження, зняте побратимами під час війни. Скільки хороших слів йому кажуть друзі-вояки. Це не пусті слова, не компліменти. Усе від душі, бо люди на відео з'їли разом не один пуд солі. Вражає і Сашина реакція: він наче ніяковіє від того, що його так хвалять побратими. На це спокійно, без сліз, дивитися не можна.

Цілий рік рідні й друзі надіялися, що Саша живий, що, може, у полоні, що станеться диво – і він повернеться.

На жаль, дива не сталося. На жаль, Герої вмирають.

Світлана ДОЛІНГОВСЬКА,
викладач Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я. Франка

Ніщо так не об'єднує людей, як біда. Сьогодні вона одна для всіх – війна.

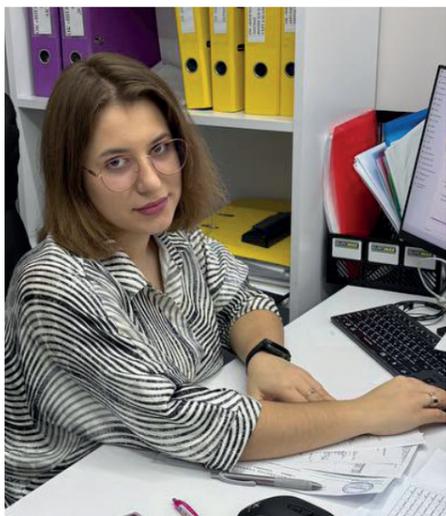
Наша країна втрачає найкращих синів і дочок.

У 2023 році напередодні Дня захисників і захисниць України в Коростишівському педагогічному фаховому коледжі імені І.Я. Франка було відкрито АЛЕЮ ЯНГОЛІВ, присвячену нашим випускникам, які пішли у вічність:

**Свєній Васькевич
Максим Артеменко
Олександр Рудницький
Олександр Гамерник
Віктор Попов
Віктор Клімаш
Олег Котенко**

Їх імена, викарбувані на міцному граніті, назавжди ввійдуть в історію. Не тільки коледжу, а й Україні.

МІЙ ШЛЯХ У ПРОФЕСІЮ: ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ДОСВІД ДОРΟΣЛІШАННЯ

Анна ОМЕЛЬЧУК,
студентка спеціальності
«Облік і оподаткування»
Поліського національного
університету

Перші кроки: бюджетна сфера як школа точності

Мій професійний шлях розпочався з роботи бухгалтером у ДЗН «Центр сфери обслуговування м. Житомира». Перші тижні стали справжнім випробуванням: бюджетна сфера вимагає максимальної точності, суворого дотримання нормативних вимог і високого рівня відповідальності. Тут не можна «приблизно» – кожна цифра повинна мати документальне підтвердження.

У процесі роботи було опановано порядок обліку доходів і видатків за бюджетними програмами, особливості роботи з первинною документацією та складання бюджетної й фінансової звітності. Паралельно формувалося цілісне розуміння ролі бухгалтера в системі державного управління, що заклало основу професійної дисципліни й відповідального ставлення до фаху.

Комерційне середовище: простір для аналітики та рішень

Наступним етапом професійного становлення стала робота бухгалтером у ТОВ «ВІНЖИТБУД», де наразі здійснюється професійна діяльність. Перехід до комерційного підприємства відкрив інший вимір професії – динамічний, багатозадачний і орієнтований на результат. Будівельна галузь, складна з позиції обліку та контролю витрат, стала середовищем інтенсивного професійного розвитку та практичного вдосконалення фахових навичок.

У процесі роботи поглиблюю знання з обліку витрат і формування собівартості будівельних робіт, обліку матеріалів та основних засобів, розрахунків з контрагентами, а також податкового обліку й звітності. Паралельно формую навички аналізу фінансової інформації, розуміння взаємозв'язків між обліковими даними та управлінськими рішеннями, а також усвідомлення впливу бухгалтерської інформації на ефективність діяльності підприємства загалом.

Обираючи спеціальність «Облік і оподаткування», я швидко усвідомила: це професія не лише про знання, а про відповідальність. За цифрами, документами й звітами завжди стоять управлінські рішення, фінансова стабільність і довіра. Саме тому дуальна освіта стала для мене не просто формою навчання, а реальним входженням у професію ще під час студентських років.

Навчання у Поліському національному університеті в поєднанні з реальною роботою дало мені змогу побачити бухгалтерський облік не як абстрактну дисципліну, а як живу систему. Те, що раніше сприймалося як складні схеми та формули, у практичній діяльності набуло чіткого сенсу: кожен показник має свою історію, кожен документ – свою мету, а кожне рішення – наслідки.

Навчання і робота: баланс, який формує характер

Поєднувати навчання з роботою було непросто. Часто доводилося планувати день буквально по хвилинах, вчитися швидко перемикатися між аудиторією та робочим місцем, знаходити сили для самостійного опрацювання матеріалу. Проте саме такий режим навчив мене відповідальності, самодисципліни й уміння працювати в умовах обмеженого часу.

Водночас практичний досвід суттєво полегшив засвоєння фахових дисциплін. Фінансовий і управлінський облік перестали бути лише теорією – вони стали інструментами щоденної роботи. Навчання набуває логіки та цілісності, а професійні знання – реальної цінності.

Озираючись назад, стає очевидно, що дуальна освіта стала справжньою школою професійного й особистісного дорослішання. Вона забезпечила формування практичних навичок, впевненості у власних силах, відповідального ставлення до результатів праці та вміння усвідомлено вибудувати професійні цілі.

Професійний шлях лише розпочинається, однак завдяки дуальній освіті він уже має міцну основу. Досвід роботи у бюджетній установі та комерційній компанії сформував цінний практичний капітал, який надалі поглиблюватиметься через розвиток знань і вдосконалення професійних компетентностей у сфері обліку й оподаткування.

Поезія - це завжди неповторність,
якийсь безсмертний дотик до душі.
© Ліна Костенко

ПОЕЗІЯ – ЦЕ ГОЛОС НЕВМИРУЩОЇ ДУШІ

Коли бракує слів, ми відкриваємо книги. Коли серце переповнюють емоції, ми говоримо віршами.

Поезія – це не просто римовані рядки. Це стан душі, це здатність бачити невидиме і чути невимовне. Людство виживає завдяки красі та смислам. Україна ж виживає завдяки Слову. Кажуть, коли говорять гармати, музи мовчать. Але українські музи не мовчать. Вони одягли камуфляж, вони волонтерять, вони кричать на весь світ зі сторінок соцмереж та з окопних щоденників. Поезія сьогодні – це наша терапія, наша зброя і наш літопис. Ми починаємо наш відлік від Тараса Шевченка, чиє слово стало першим криком вільної нації. Але ми продовжуємо його голосами Ліни Костенко, Василя Стуса та сотень молодих авторів, які пишуть історію прямо зараз – ручкою, маркером на снірках або в нотатках смартфонів.

У рамках святкування Всесвітнього дня поезії за ініціатиби бібліотеки Борщівського агротехнічного фахового коледжу та за підтримки Науково-методичного центру ВФПО запрошуємо представників закладів освіти з 09 до 21 березня взяти участь у поетичному флешмобі у соціальних мережах «Поезія на дотик: слова, що можна відчути».

Публікуйте відео у профілі (стрічка фейсбуку) закладу освіти, додаючи хештег організатора: #НМЦВФПО_Всесвітній_день_поезії_2026

За матеріалами відділу соціально-педагогічної освіти
Науково-методичного центру ВФПО

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ КОЛЕДЖУ У ВОЛОНТЕРСЬКИХ ІНІЦІАТИВАХ ТА ПІДТРИМЦІ ОБОРОНИ

«Волонтерство – це ганьба для держави. Наявність волонтерського руху – це пряме свідчення некомпетентності влади та армійського керівництва. Якщо ми платимо військовий збір, то чому маємо скидатися на дрони? Волонтерство лише розбещує чиновників, дозволяючи їм нічого не робити».

Саме таку позицію часто намагається нав'язати нам ворог через свої інформаційні операції, щоб підірвати довіру суспільства до державних інституцій та роз'єднати нас у найкритичніший момент. Проте, якщо поглянути глибше, волонтерство – це не ознака слабкості держави, а ознака сили та зрілості нації.

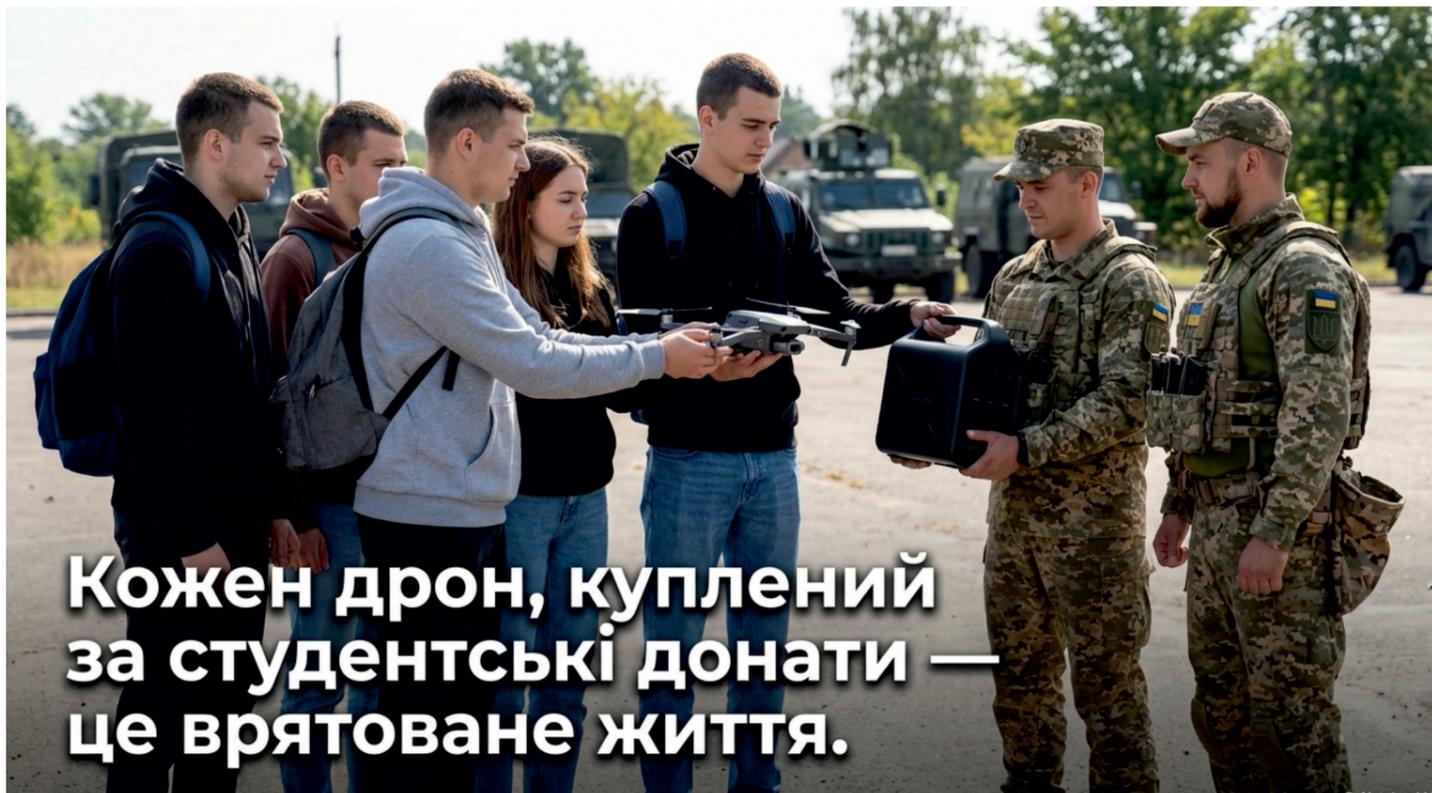
У сучасній війні жодна державна машина, навіть найбагатша, не може бути настільки гнучкою, як громадянське суспільство. Допомога армії – це не заміна державних функцій, а «швидке реагування». Поки державна система закупівель проходить через бюрократичні сита тендерів, волонтери закривають точкові потреби «на вчора».

Студенти мають унікальну перевагу. Вони вміють швидше за всіх самоорганізуватися для будь-яких проєктів. Часто студенти за один день можуть втілити в життя те, на що зрілі професіонали чи державні структури витратять тижні, а то і місяці. Саме ця швидкість сьогодні рятує життя на передовій.

Студентське самоврядування має величезний потенціал, але стикається з серйозними законодавчими бар'єрами. Головна проблема криється у Статті 40 Закону України «Про вищу освіту» та Статті 41 Закону України «Про фахову передвищу освіту». Згідно з ними, кошти, які заклад освіти виділяє на студентське самоврядування (0,5% від доходу закладу), мають чітке цільове призначення: національно-патріотичне виховання, організація дозвілля та захист прав студентів. Державна казначейська служба не дозволяє витратити ці кошти безпосередньо на закупівлю товарів подвійного призначення (дрони, тепловізори), оскільки це вважається «нецільовим використанням бюджетних коштів». А оскільки органи студентського самоврядування не є юридичними особами, то вони не можуть відкрити власний банківський рахунок для збору донатів як інституція.

Але попри обмеження, існують законні алгоритми, які ми маємо використовувати.

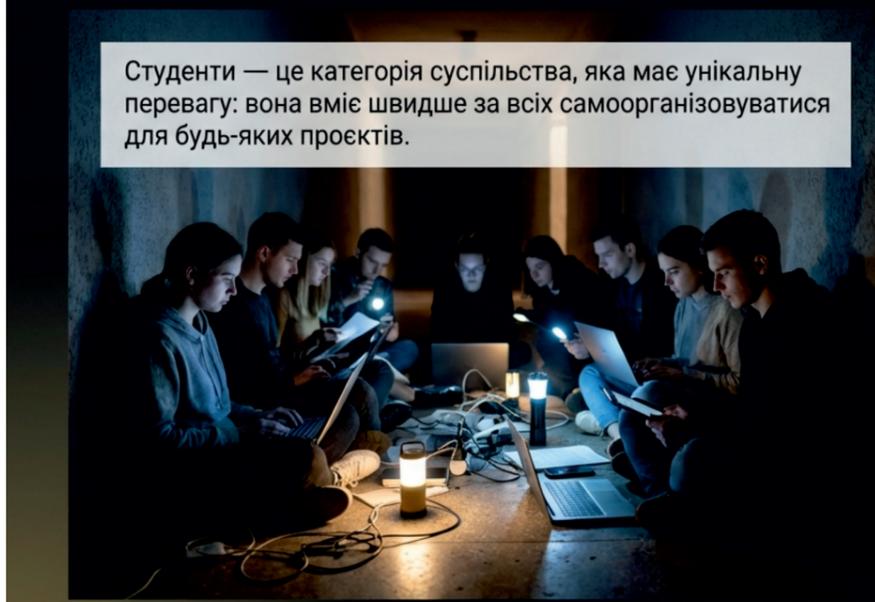
• **Співпраця з фондами.** Використання можливостей Закону №11159, який дає змогу закладам освіти офіційно співпрацювати з благодійними організаціями. Студентське самоврядування стає медіа-двигуном, а фонд – юридичним отримувачем коштів.

Кожен дрон, куплений за студентські донати — це врятоване життя.

Суперсила студентства: Швидкість

Студенти — це категорія суспільства, яка має унікальну перевагу: вона вміє швидше за всіх самоорганізуватися для будь-яких проєктів.

«Часто студенти за один день можуть втілити в життя те, на що зрілі професіонали чи державні структури витратять тижні, а то і місяці. Саме ця швидкість сьогодні рятує життя на передовій.»

• **Реєстр волонтерів.** Студенти-лідери можуть реєструватися як фізичні особи-волонтери в ДПС, що легалізує їхні збори та звільняє від оподаткування благодійних сум.

• **Організаційний бюджет.** Ми маємо право використовувати кошти студентського самоврядування на організацію заходів (друк афіш, оренда обладнання), під час яких збираються вже «небюджетні» добровільні внески.

Студентське самоврядування – це ідеальний логістичний та комунікаційний хаб. Наші можливості включають:

♦ **Гуманітарні проєкти.** Допомога ВПО, які проживають у гуртожитках, організація освітніх курсів та психологічної підтримки.

♦ **Інтелектуальне волонтерство.** Розробка програмного забезпечення для військових, 3D-друк деталей для БПЛА.

♦ **Фандрейзингові кампанії.** Завдяки вмінню студентів моментально поширювати інформацію, ми можемо закривати збори за лічені години через благодійні аукціони та цифрові платформи.

Студенти, викладачі та адміністрація Харківського державного професійно-педагогічного фахового коледжу імені В. І. Вернадського на постійній основі ініціюють благодійні збори, доєднуються до волонтерських ініціатив. Деякі студенти самі мають статус волонтера, регулярно допомагають людям у прифронтових населених пунктах та організують евакуацію мирного населення. Також коледж долучається до донорського руху і співпрацює з харківським Центром крові.

Волонтерство – це не свідчення того, що держава «не справляється». Це свідчення того, що ми, як суспільство, є частиною цієї держави. Студентське самоврядування – це школа лідерства, де сьогодні гартуються ті, хто завтра буде відбудовувати країну.

Не чекайте «ідеального законодавства» чи дорослих настанов. Використовуйте свою суперсилу – швидку самоорганізацію. Ви здатні на дива у стислі терміни. Об'єднуйтеся, бо кожен дрон, куплений за студентські донати, – це врятоване життя.

Будьте партнерами для свого студентського самоврядування. Не блокуйте ініціативи бюрократією, а допомагайте знаходити законні шляхи для їх реалізації. Ваша підтримка сьогодні – це запорука безпеки та процвітання України завтра.

Слава Україні!

Максим ЗЕЛЕНОВ,
студент, староста групи БС-5.103к
Харківського державного професійно-педагогічного фахового коледжу імені В.І. Вернадського

СПОРТИВНІ ОЛІМПИ

БЕРДИЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПРОМИСЛОВОСТІ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

Золотий фініш Єлизавети Шваб на юніорському чемпіонаті України

6 лютого в Києві відбувся командний чемпіонат України серед юніорів з легкої атлетики у приміщенні. У цих змаганнях брала участь наша талановита студентка Єлизавета Шваб, яка блискуче виступила у бігу на 60 метрів, здобувши золото з вражаючим результатом – 7,45 секунди.

Єлизавета, яка поєднує навчання в коледжі з інтенсивними тренуваннями, продемонструвала неабияку швидкість, витривалість та майстерність. Її виступ став справжнім тріумфом: у конкурентній боротьбі серед найкращих юніорів країни вона не лише фінішувала першою, а й встановила високий стандарт для майбутніх змагань.

КЗ ЛОР «ЛВІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СПОРТУ»

Медальні досягнення на чемпіонаті Європи з кульової стрільби

У місті Бургас (Болгарія) проходив юніорський чемпіонат Європи зі стрільби з пневматичної гвинтівки та пістолета на 10 м.

Студентка II курсу Ольга Лепська здобула бронзову нагороду у вправі пневматичний пістолет, 10 м, соло, юніорки.

Також Ольга та учениця 11 класу Юлія Ісаченко здобули срібло у вправі ПП-3 у командному заліку, та 5 місце у вправі «Тріо».

Вихованка коледжу Юлія Ісаченко посіла 3 місце у вправі Мікст та встановила рекорд Європи – кількість очок – 593,4

КЗ «НІЖИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ» ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОР

Переможні старты легкоатлетки

З 06 по 08 лютого 2026 року у місті Львів студентка коледжу Катерина Горбач вдало виступила на головних стартах зимового чемпіонату України з легкої атлетики у приміщенні. У перший день на дистанції 1500 м Катерина впевнено тримала лідерство протягом всього забігу й на останньому колі продемонструвала потужний фінальний спурт, здобувши переконливу перемогу. Третій день знову приніс радість перемоги. Катерина стартувала на дистанції 2000 м з перешкодами, впевнено контролювала хід забігу та заслужено фінішувала першою.

21–22 лютого в Києві відбувся чемпіонат України з легкої атлетики у приміщенні серед юніорів. У змаганнях взяли участь 374 спортсмени у складі 23 команд. До складу збірної Чернігівської області увійшла студентка коледжу Катерина Горбач. Катерина виборолла I місце у бігу на 2000 метрів з перешкодами, показавши результат 7:09.28 хв. та стала чинною чемпіонкою України серед юніорів.

Перемоги та особисті рекорди легкоатлетів коледжу на Всеукраїнських змаганнях

7 лютого у Києві відбувся Кубок України з легкої атлетики у приміщенні (дорослі). Студентка II курсу Анна-Марія Хімич посіла 2 місце з бігу на 800 м – 2.09,76 – особистий рекорд.

7-8 лютого у Києві відбувся командний чемпіонат України з легкої атлетики у приміщенні серед юніорів U-20.

Результати студентів коледжу:

1 місце – Кирило Ястремський (біг 800 м, 1.53,91 – особистий рекорд).

1 місце – Павло Мельник (стрибок у висоту, 200 см – особистий рекорд).

6-8 лютого 2026 р. у Львові відбувся Чемпіонат України з легкої атлетики у приміщенні серед юнаків та дівчат U-18.

Чемпіоном України з бігу на 400 м став Дмитро Павлоць з результатом 51,14.

Олеся Буйна стала чемпіонкою України з естафетного бігу, срібною призеркою в бігу на 60 м з/б - 8,70, виконала норматив КМС та посіла 3 місце в бігу на 60 м – 7,89

3 місце – Марія Гренюх – біг 800 м – 2.25,25

3 місце – Юрій Майстренко – стрибок у висоту – 196 см

3 місце – Данило Дмуховський та Марко Костик – естафетний біг.

ВСП «ОЛІМПІЙСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ ІВАНА ПІДУБНОГО НУФВСУ»

Успішні виступи метальників

На Олімпійській базі в Конча-Заспі завершився зимовий чемпіонат України з легкоатлетичних метань. Вихованці коледжу здобули нагороди в усіх видах програми, в яких брали участь. У метанні молота (U-20) наші представники зайняли всі призові місця в такій послідовності: 1. Вадим Кліщевський. 2. Костянтин Лисак, 3. Руслан Васканян. У метанні списа (U-23) не було рівних Іллі Саєвському, а по юніорах (U-20) Андрій Возний посів третє місце. У метанні диска «бронзу» виборов Ігор Кравченко.

КЗ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СПОРТУ» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОР»

Призові місця на Чемпіонаті України

Успішно виступили легкоатлети коледжу на Чемпіонаті України з легкої атлетики серед юніорів, який відбувся у Києві з 21-22 лютого.

Переможцем змагань у в стрибках у довжину став Нікіта Немикін, друге місце з бігу на 60 м з/б посіла Ельза Мосейчук. Бронзовим призером у штовханні ядра став Данило Батарчук.

Перемога у Кубку України з бадмінтону

З 26 лютого по 2 березня відбувся Кубок України з бадмінтону, який приніс блискучі результати для Ксенії Рожкован, студентки 1 курсу. Вона стала чемпіонкою у особистих змаганнях серед жінок, а також здобула перемогу у парній категорії.

За даними Агенції масового спорту та закладів освіти підготував **Олександр МИРОНЕНКО**, Науково-методичний центр ВФПО

ВСП «ЖИТОМИРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Студентка коледжу – Чемпіонка України

В останній день січня 2026 року відбувся відбірковий чемпіонат України з Кіокушинкай карате на Чемпіонат Європи, що відбудеться в Грузії.

Чемпіонкою України серед юніорів стала Тетяна Касьянова, студентка групи РБ-1, яка виборолла почесну путівку на Чемпіонат Європи.

Тетяна увійшла до складу збірної команди України та вже у травні представлятиме нашу країну на Чемпіонаті Європи в місті Батумі (Грузія).

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ У ПИТАННЯХ ТА ВІДПОВІДЯХ

Чи можна скоротити строк випробування працівників і як це зробити?

Федерація професійних спілок України розповідає, що відповідно до ст. 27 КЗпП строк випробування під час прийняття на роботу, якщо інше не встановлено законодавством України, не може перевищувати трьох місяців, а в окремих випадках, за погодженням з відповідним виборним органом первинної профспілкової організації, – шести місяців.

Строк випробування під час прийняття на роботу робітників не може перевищувати одного місяця.

Як ми бачимо, у КЗпП зазначено лише максимальний строк випробування, а зменшення строку випробування та як це оформити не передбачено.

Аби уникнути спірних питань під час звільнення, якщо працівник не підійде, під час випробування належно оформити документи, які підтверджують невідповідність працівника посаді.

Втім у законодавстві також не визначено, які саме документи мають бути у цьому разі.

Тому потрібно самостійно зробити для свого підприємства форми документів для внутрішнього користування, які б показували, чи пройшов випробування новий працівник.

Це, наприклад, може бути завдання на період випробування, з яким під підпис ознайомлюється працівник, прийнятий зі строком випробування, а також висновок керівника щодо результатів випробування.

Якщо результати незадовільні, наприкінці випробувального строку безпосередній керівник працівника має направити керівнику підприємства відповідну заяву, додавши до неї підтверджувальні документи. Щоб уникнути суб'єктивізму з боку керівника, остаточне рішення про невідповідність працівника дорученій

роботі краще ухвалювати колегіально, спеціальною комісією. Після чого видається наказ про звільнення працівника.

Зверніть увагу, що звільнення відбувається на підставі п. 11 ч. 1 ст. 40 КЗпП і роботодавець зобов'язаний письмово попередити працівника про звільнення протягом строку випробування – не пізніше, ніж за три дні до дати звільнення.

У разі відсутності у роботодавця письмових доказів щодо не проходження випробування, а також порушення ним строків повідомлення, працівник має право оскаржити своє звільнення в судовому порядку. І якщо суд прийме сторону працівника, останнього буде поновлено на роботі з виплатою всіх належних компенсацій за незаконне звільнення.

Якщо строк випробування закінчився, а працівник і далі працює, він вважається таким, що пройшов випробування. У такому разі розірвання трудового договору допускається лише на загальних підставах.

Отже, можемо порадижити, аби скоротити строк випробування, безпосередньому керівникові працівника скласти доповідну записку на ім'я директора і додати до неї перелік завдань та висновок щодо результатів випробування.

Вже на підставі цих документів видається наказ про скорочення строку випробування, якщо таке рішення прийме директор.

Звертаємо увагу, що видавати спеціальний наказ про остаточне прийняття особи, що пройшла випробування, не потрібно, як і робити відповідний запис до трудової книжки працівника.

Зарплата зовнішнього сумісника: що треба знати роботодавцю, аби не було штрафів?

Фахівці Управління інспекційної діяльності у Тернопільській області провели позапланову

перевірку одного з приватних підприємств регіону. Приводом стало звернення працівниці, яка працювала за зовнішнім сумісництвом.

Жінка працювала на 0,25 ставки з окладом 8000 грн (рівень мінімальної заробітної плати у листопаді – грудні 2025 року). Вона сумлінно виконувала норму годин, проте замість законних 2000 грн на місяць роботодавець виплачував їй лише 1800 грн.

Інспектори встановили порушення одразу декількох статей КЗпП України:

- ст. 102-1: оплата праці сумісників проводиться за фактично виконану роботу.

- ст. 95: гарантії мінімальної зарплати. Оскільки оклад дорівнював МЗП, виплата за чверть ставки мала становити рівно 2000 грн (8000/0,25).

- ст. 21 та ст. 94: обов'язок роботодавця виплачувати заробітну плату в повному обсязі.

За результатами заходу контролю керівнику підприємства було винесено припис. Роботодавець оперативно усунув порушення: працівниці донараховано та виплачено заборговані кошти у повному обсязі.

Пам'ятайте: робота на умовах неповного робочого часу не тягне за собою будь-яких обмежень обсягу трудових прав працівників.

Чи можна нарахувати премію працівнику, який перебував у від'їзді?

Південно-Східне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці зазначає, що відповідно до частини 5 статті 121 Кодексу законів про працю України, працівникам, які направлені в службове від'їздення, оплата праці за виконану роботу здійснюється відповідно до умов, визначених трудовим або колективним договором, і розмір такої оплати праці не може бути нижчим від середнього заробітку.

Нарахування премії в період від'їзду залежить від того, як працівникові виплачувалася заробітна плата за дні від'їзду:

- якщо оплата за дні від'їзду йде за середнім заробітком, премію за ці дні не нараховують, оскільки дні від'їзду виключаються з розрахункового періоду;

- якщо ж працівник за дні від'їзду отримує свій денний заробіток, тоді премію за цей період нараховують у загальному порядку, пропорційно до відпрацьованого часу, якщо це передбачено умовами трудового або колективного договору, за умови, що відповідна оплата вища за середній заробіток.

Кого з працівників не можна приймати на роботу без наявності проведеного медогляду?

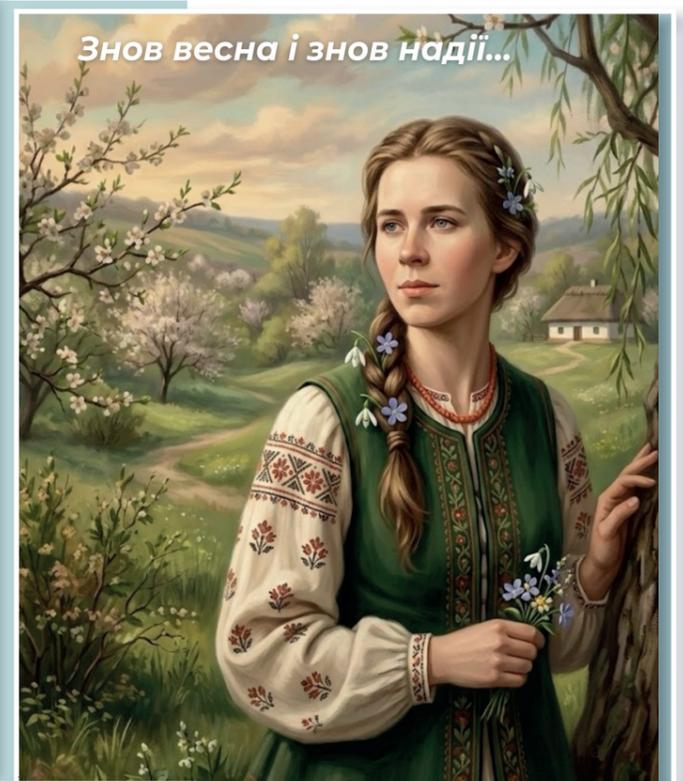
Управління інспекційної діяльності у Черкаській області повідомляє, що усі особи молодше вісімнадцяти років приймаються на роботу лише після попереднього медичного огляду і в подальшому, до досягнення 21 року, щороку підлягають обов'язковому медичному оглядові.

У разі встановлення факту, що робота негативно впливає на здоров'я неповнолітнього, його негайно звільняють з цієї роботи і переводять на більш легку роботу.

У разі переведення неповнолітніх на підставі медичного висновку на більш легку, але нижче оплачувану роботу, за неповнолітнім протягом двох тижнів зберігається попередній заробіток (ч. 1 ст. 114 КЗпП України).

Консультує
Ірина БЕРЕЗЕНКО,
доктор філософії з права,
Науково-методичний центр
ВФПО

ВЕСНА ЛЕСІ УКРАЇНКИ ОЖИВАЄ У ЦИФРОВОМУ ВИМІРІ

Тиждень, що минув, у Чернівецькому фаховому коледжі технологій та дизайну був насичений заходами з нагоди 155-річчя від дня народження Лесі Українки, славетної доньки нашого народу. Здобувачі освіти освітньо-професійної програми «Моделювання та конструювання виробів легкої промисловості» презентували проєкт «Весняні барви слова» – ілюстрації до весняних поезій Лесі Українки, створені з використанням технологій штучного інтелекту.

Народжена 25 лютого, напровесні, поетеса дуже любила цю пору року й оте щемливе й радісне передчуття весни, яке нам дарує кінець лютого. Провесна це символ «прориву», коли життя пробивається крізь кригу, навіть якщо навколо це панує мороз.

Для Лесі Українки весна – це не подарунок природи, а виборене право на життя. Тож вірші про весну в неї напрочуд проникливі, життєдайні, сповнені передчуття оновлення, оптимізму, перемоги світла над темрявою, сонячного тепла над пронизливим холодом.

Сьогодні, у 2026 році, метафора «провесни» Лесі Українки перестала бути лише літературознавчим терміном, а стала чимось набагато глибшим – це психологічний код українського спротиву, утвердження перемоги людського духу над обставинами.

Читаючи вірші Лесі Українки про весну, створюючи ілюстрації до них, студенти стали співавторами головних сенсів: стійкість – це здатність навчатися, працювати, творити, любити, жити на повні груди.

Марина ЮЗЕФОВИЧ, викладач-методист української мови та літератури, голова циклової комісії філологічних дисциплін Чернівецького фахового коледжу технологій та дизайну, керівник обласного методичного об'єднання викладачів української мови та літератури Чернівецької області

ЗАСНОВНИК:
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Відповідальний редактор – Тетяна ОЛЬХОВИК
Літературний редактор – Ірина СЕРОВА
Верстка та дизайн – Людмила ШИШКІНА

Адреса редакції:

03151, м. Київ,
вул. Смілянська, 11
телефон: (044) 242-35-68
факс: (044) 242-35-68
nmc.vfpo@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №17045-5815P від 13.08.2010

Наклад – 1000 прим.

Виходить один раз на місяць

Відповідальність за зміст публікацій та достовірність інформації несуть автори.

Редакція залишає за собою право скорочувати авторські матеріали та вносити в них правки.